49ՐԴ ՏԱՐԻ Թիւ 1391 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 3/16 ՅՈՒՆՎԱՐ 1906 20 ԶԻԼԳԱՏԷ 1323 — 3 ՔԵԱՆՈՒՆԸՆ ՍԱՆԻ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ՕՐ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ԱՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գալաթիա Ալի Ֆաուզի, 38

Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ եւ չեն արուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی وسیاسی غزتهدر
صاحب امتیازی : ارمانس فریم
اداره‌خانهسی باب عالی جادهسنده نومرو ۳۸

ԲԱՆԱԿԱՆԱՐԴԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻՒ	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղրշ.	50 ղրշ.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցումներ համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ԳԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ„ ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԵՐ ԲԱՐՔԵՐԷՆ

ՌԷՔԼԱՄԸ

Առեւտրական հրապարակներու վրայ, գօրծի չրջանակներու մէջ ինչպէս նաեւ քիչ մը ամէն տեղ ալ հաւատացեալ ռէքլամը՝ սիղդէն է վեր աւնեցած է իր մշտաեւ կարեւորութիւնը, և ներկայ գերազանցօրէն դրամագլուխ դարուն մէջ հասած է ա՛նպիսի անհամեմատ և յարաճուն զարգացումի մը, որուն սահմանութիւնը ապահովաբար ա՛չ օք պիտի ուզէր պահ մը իսկ կասկածի ենթարկել, նոյն իսկ առեւտրական գործերով նուազ հետաքրքրուողնե՛ր անգամ։

Ռէքլամը, հ՞արկ է կրկնել թէ՝ այսօր չա՛ս կարեւոր և միանգամայն չա՛ս սահմանական բան մը եղած է մեր առեւտուրի մարդոց ամենօրեայ աշխատութեանց, անոնց բովանդա՛կ գործունէութիւններուն մէջ, ա՛նպէս որ ամէնէն պզտիկ ու համեստ խանութպանն իսկ քիչ մը պիտի կարօտէր անոր ձեռնտուութեանէ՝ իր սահմանափակած գործառնութիւնները ընդարձակելու, առեւտրական ասպարէզին մէջ տակաւ յառաջդիմելու գեղեցիկ յուսադրութեամբ։

Եւ հարկ է աւելցնել թէ՝ այնքան առեն որ առեւտրական մթնոլորտը կ'ընդարձակուի, գործի աշխարհը նորանոր ու զանազան պայմաններ կ'օրօնէ իր զարգացումը, բարգաւաճումը տեւականապէս հաստատ կռուանի մը վրայ ապահովելու համար, ռէքլամի մը պէտքն ալ նոյն համեմատութեամբ պիտի չեղծուի, միւնոյն առեն ալ պարտաւորիչ դարձնելով իր մասնակցութիւնը գործառնութեան չրջանակներու մէջ ա՛նչափ, որչափ կարելի պիտի չըլլար ըսել ուրիշ նմանօրինակ պարագաներու առթիւ։

* *

Հայ կղերը, պզտիկ բացառութիւնով մը գրեթէ, այսօր չա՛ս ինքնաթիւ և ինքնին չա՛ս յատկանշական ըմբռնումներ ունի ռէքլամի մասին, և եթէ քիչ մըն ալ առաջ երթալու ըլլանք, կրնանք յայտնել ճակատաբաց թէ՝ բոլորովին անձնատուր եղած է ան ինքզինքը ռէհլամ ընելու մարմնին՝ փայփայելով, սնուցանելով զայն իր մէջ. հոգ չէ թէ չա՛ս նախընտրելի, ու գեղանհատական բան մը չըլլար իր այդ ինքնամոլ ձգտումները, բայց չէ՞ մի որ ռէքլամը բան մը չկորսնցներ նորէն իր հմայքէն։

Ամէն պարագայի մէջ, զարմանալու ոչինչ կայ ապահովաբար։

Ռէքլամը մինչեւ հիմա գործի մարդո՛ց միայն յատուկ էր, անո՛նց համար միայն կրնար կարեւոր բան մը ըլլալ, բայց դերերը փոխուեր են հիմա։ Մեր կղերն ալ այսօր գործի մարդոց չափ և թերեւս անանցմէ ասիճան մըն ալ աւելի հմտութեամբ ընդգրկած է ռէքլամի գործածականութիւնը իր գործունէութեան ասպարէզին մէջ, շարունակաբար ատրօրինակութիւններու վրայ խորհելով, միշտ անհաճոյ ու անուղիղ ընթացքներ ցուցադրելով ինքզինքը աշխարհի չորս կողմերը ռեհլամ ընելու համար, որո՞ւն հոգ թէ ուրիշներ պիտի այպանեն եղեր զինքը, թէ չտեր, մասնաւորապէս օտարականներ, պիտի զարմանան եղեր իր այդ իսկապէս զարմացնող և միանգամայն զայրացնող արարքներուն վրայ։ Ասանք, այս նկատողութիւնները, գրեթէ ամէնքն ալ վերացական, անիմանալի բաներ են մեր կղերին համար, որ չա՛ս չչահագրգռուիր նմանօրինակ հոգերով, առանց իսկ քիչ մը առեն գտնէ անոր վրայ խորհելու։

Ասանք բոլորը հաստատելու կարող են ինքնին լրագրական սիւնակները, որոնք ամէն օր լեցուն են գրեթէ նմանօրինակ կղերային զեղծումներով, զանազան ազօրինաւորութիւններով, և ասիկա չարաւնակաբար ամէ՛ն առեն, ամէն ժամանակ։

Բայց եթէ երբեք պէտք ըլլար օրինակելով, կարկառուն ապացոյցներով ճշդել այս ինքնին չա՛ս յայտնի ու օրշ իրողութիւնը, Զէյտունի գործը մէջտեղն է ահաւասիկ, տակաւին չա՛ս թարմ ու տխուր դրուագ մը կղերային զեղծումներու, որոնք ա՛յնքան չատ ու բազմազան են իրենց զանազան ձեւերուն և ասիթներուն մէջ։

Եւ, անցնելով այդ պարագան, տակաւին կրնանք ամենայն դիւրութեամբ միւատակել հոս անկէ առաջ եղած իրողութիւններ, օրինակի համար, Ակնայ Առաջն. Ցեղապահին ծանօթ արարքը։ կ'արժէ հարցնել թէ՝ ինչ եղաւ անոր հետեւանքը։ Մարդը ելաւ առաջ փառաջ եկեղեցական բարեփոխում վերնագրով յօդուած մը գրեց, ինչպէս նաեւ անկէ առաջ ալ մասունքներու դէմ խօսեցաւ։ Ինչ մը ատեն լրագրութիւնը զբաղեցաւ իրմով, Վարչութիւնը մեծ տատամսումներով հազիւ բարեհաճեցաւ իր աչքերը դէպի զեղծումին կողմը ուղղելու, և այսպէսով խնդիրը ինքնիրմով գացուեցաւ գնաց, առանց իր եռեւ նշանակելի արտեւոք մը ձգելու։

Բայց ինչ որ նշանակելի և արդիւնաւոր եղաւ, այն ալ ամբարիշտ վարդապետին ձիրքին ռէքլամ ըլլալն էր, մարդը խօսուեցաւ ամէն տեղ, ընտանեկան չրջանակներու մէջ, սրճարաններու ծխապատ մթնոլորտներու տակ, ընթերցողները քիչ մը ամէն բանէ աւելի չա՛ս յեղեղեցին իր անունը։

—Կարդացի՞ր, այսինչ վարդապետը ի՞նչ է ըրեր, հէ՞...

Մարդիկը կը խորհին կոր վերջապէս, և իրաւա՛ւնք ալ ունին խորհելու թէ՝ ա՛չ օք բան մը ըսած ունի իրենց, պատկան ա՛ և է կարգադրութիւն մը ա՛նքան տարամերժօրէն զլացուած է իրենց համար, և այս պայմաններուն մէջ չարիքը պիտի չծաւալի՞ միթէ, ապականութիւնը ընդհանուր պիտի չըլլա՞յ արդեօք։

Բայց այս բաներուն վրայ ա՛չ օք մտածած ունի, մարդիկը գտեր են անգամ մը ռէքլամի համբաւ, մանաւա՛ն դաբարձակ, ձրի՛ ռէքլամը, ո՞վ ի՛նչ կրնայ ըսել իրենց։

Սակայն ինչ բան որ կրնայ ըսուիլ իրենց այս առթիւ, չա՛ս պարզ է ապահովաբար, ամենուն համար յայտնի ու որոշ բան մը։

Եթէ երբեք մեր կղերականները կ'ուզեն, կը փափաքին որ անպատճառ տարածուի իրենց անունը, ամէն տեղ յաջողուի իրենց մականունը, անչուշտ ա՛չ օք պիտի ուզէր արգիլել զիրենք այդ բանը ընելէ, պայմանաւ որ սակայն օրինաւորութեան և ուղիղ ճամբու մէջ ըլլար իրենց այդ մտադրութիւնը։

Իրենք ռէքլամ ըլլալ կ'ուզեն կոր, ադէ՛կ, սակայն այդ բանին համար փոխանակ ծուռ ու սխրալի պայմաններ որոնելու, իրենք կրնան, օրինակի համար, իրենց կարողութեան չափով ուռճացնել, բարգաւաճեցնել իրենց իրաւասութեան տակ գտնուող հօտը, կրթական հաստատութիւններ հիմնել, և ընել ա՛նպիսի բաներ, որոնք ուղղակի կապ մը ունին հանրային մտաւորական զարգացումին և բարգաւաճման հետ։ Եւ այն ատեն ռէքլամը ինքն իրմէն չէ՞ պիտի գար բոլորուելու իրենց անունին չուրջ, քիչ մը ամէն տեղ ալ արձագանգ ըլլալով անոնց մտաւորական գործունէութիւններուն և օգտախնդիր ջանադրութիւններուն։

Բայց թերեւս, մեր կղերականները կը մտածեն թէ՝ ռէքլամի այդ ձեւը չկրնար նախընտրելի ըլլալ իրենց համար, և այդչափ կրնա՞ն ապասել իրենք անձայն, անչչուկ իրենց եկեղեցական գործին յարատեւութեա՛ն նուիրուելու համար։

Մնաց որ, միւս կողմէ ռէքլամի դիւրին և չա՛ս կարճառօտ ձեւ մը կայ, որ ինքնին ամէնէ՛ն աւելի ընդարձակ տարածում մը ունեցած է այսօր մեր կղերականներուն զանազան դասակարգերուն մէջ։ Եկեղեցական օրէնքներու հակառակող ընթացքի մը հետեւեցա՞ն, և կամ թէ մեղանչում մը ունեցա՞ն հաւատալիքներու և կամ մասունքներու դէմ, ա՛լ այն ատեն լմնցած կրնայ սեպուիլ իրենց համար ամէն բան, ռէքլամը արձագանգած է, ամէն տեղ, բերնէ բերան, դասակարգէ դասակարգ և վերջապէս ամէն տեղ ալ հաւատացեալ։

Ռէքլա՛մ, այո՛, բայց ի՞նչ ռէքլամ։

ԼԵՒՈՆ ԱՒԱԳԵԱՆ

Ցեսկօբիկ բարեկամս թատրոն պիտի մտնէ։

—Մուտքը քանի՞ է, կը հարցնէ դրան առջեւն։

—Հինգ ղրուշ։

—Առէք սա հարիւր փարան... եռ մէկ աչքով պիտի նայիմ։

ՈՒԹ ՕՐՈՒԱՆ ՓԵՍԻ ՄԸ ՄԱՀը

Դեռ հազիւ Մանզումէի Օրուան Մատուցումներու յարգելի հեղինակին «Կեանքի երկարաձգման» վրայ գրած խմբագրականը կարդացած ու մէկ քանի բարեկամներու հետ վիճաբանութեան բռնուած էինք, երբ գուժեցին մահը, ութ օրուան ամուսնացեալ նոր փեսայի մը, որ երկար տարիներէ ի վեր պանդխտութեան մէջ իր պարկեշտ ու աշխատասէր բնաւորութեամբ բաւական լաւ դիրք մը դրաւած էր ալիւրի գործարանի մը մէջ, քարտագօրի արհեստով։

Հանգուցեալը հազիւ 30—32 տարեկան՝ պակի արարողութենէն 10—15 ժամ վերջ երկկողմանի կողառապէն բռնուած ինկաւ անկողին և չի կրնալով պրծիլ այդ անողոք ախտէն, իր նոր փեսայութեան չջնջին իսկ մոռաւ, ամէն օրերէն ցաւի բաժին մը խլելով։

Երջանկութեան ժամեր, անչուշտ երբ կ'երազէին նորապսակ ամուսնները, սակայն աւաղ, անխոհեմութեան և անզգուշութեան արդեամբ զիրենք գտան սգալի ու տխուր կեանքի մը առջեւ։

Բայց հարկ է անդրադառնալ թէ՝ ճակատագիրը գոյութիւն ունենալէ կը դադրի, երբ մարդս պատահական ամէն դիպուածներ քննական բովէ մը անցընէ։ Քանի քանիներ անզգուշութեան և անխոհեմութեան հետեւանքով կը զոհուին կ'երթան, որոնց առջեւ մարդկային միտքը վերջ ի վերջոյ իբրեւ մխիթարանք կ'երթայ հանդչիլ «ճակատագիրս» այս է ըսելու։

Բայց կը տխրինք։

Հարսնիքները, որ մանաւանդ մոլի սովորութեան մը համեմատ միշտ կը կատարուին կիրակի գիշերները, մինչեւ լոյս կը տեւեն պարերով ու գինարբուքով։ Եւ ասով պատճառ կ'ըլլան շատ մը աւելորդ ու չդայլօրէն եղած ծախքերու, որոնք յաճախակի առթիւ կ'ըլլան շատ մը ընտանիքներու ապադայ թշուառութեան։ Մինչեւ առաւօտեան ժամը 3—4ին ու նոյն իսկ մէկ քանի օրեր չարունակաբար տեւող այս հարսնիքները սակայն պատճառ կ'ըլլան գիշերային և նիթական անկումի մը, որոնց ենթակաները միշտ դեռափթիթ ծաղիկ հասակի մէջ գտնուող նոր սերունդն է։

Շաղշղուն լոյսերու առատ ցրցքումին տակ, կոյսի մը բոցավառ ու դիւթիչ աչքերուն ազդեցութեամբ ազդուած, ինքզինքին բոլորովին մոռնալով, կը նուիրուին միայն պարին և ալքոլին և այսպէս իրենց մարմինը բոլորովին մեղկացած, քրտինքէն խոնաւ կարած, անուշադրութեամբ սենեակէն դուրս կը նետուին քիչ մը զովանալու համար, և ահա՛ այդ վայրկեանին է որ ճակատագիրը երեւան կելլայ, որու զոհերէն մին եղած էր նաեւ մեր այս տղերը գրելու չարժառիթը եղող հանգուցեալ նոր փեսան, որուն մահվը նորապսակ հարսը նարնջենիի սպիտակ ծաղկանց մէջէն հանուեցաւ և սեւերու մէջ թաթխուեցաւ յանկարծ։

Այս տղերը գրեցինք ուշադրութիւնը գրաւելու համար այն երկար երիտասարդներուն, որոնք ալքոլի ու պարի մրջոցին բոլորովին կը կորսնցնեն իրենց առողջութիւնը և ֆիզիքական ու նիւթական մեծ վնասներու ալ պատճառ կ'ըլլան։

Բայց, ամէնէն ցաւալին ա՛յն է որ, մենք դեռ աւանդական հնամոլ սովորութենց գերիներ եղած ենք և տեսնելով հանդերձ անոնց մեծամեծ վնասները, դեռ կը մնանք անդրդուելի երկրպագուները այդ վնասաբեր հաւաքոյթներուն և խնջոյքներուն, որոնք առանց ալքոլի չեն կատարուիր ընդհանրապէս։ Եւ դժբախտաբար երբ մարդկային ընկերութեանց գիտունները կը ջանան ալքոլին բրած աւերներն ու վնասները ցոյց տալ, փրկելու համար գոնէ ապագայ սերունդը, մենք ընդհակառակը կը մղուինք ալքոլամոլութեան մէջ և կը հարկադրենք մեր պատանիները խմելու, կարծելով թէ այդպէսով անոնք պիտի զուարճանան և պիտի զբօսնուն։

Գ. Մ. ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻԶԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆը

ՖՐԱՆՍԱՅԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐը ՄԱՐՕՔԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Մ. Ամէլէ Ժոլէֆ Բոլ Ռըվուալ, Զուիցերիոյ Ֆրանսական դեսպանը, Ֆրանսայի կողմէ Մարօքի Ժողովին գլխաւոր լիազօրն է։ Մինչեւ հիմա Ա. Բլամուազի Դիւանագէտներուն մէջ ա՛ռնուն հանած մարդ մը չէր։ Ռըվուալ առաջնակարգ մանագէտ մըն է արեւելեան Ափրիկէի։ Առաջին անգամն է որ իբրեւ դեսպան պաշտօն պիտի վարէ Պէրլի՛ն մէջ։ Ռըվուալ համեմատաբար երիտասարդ է, դեռ մայիսին 50 տարեկան պիտի ըլլայ։ Իր ասպարէզը սկսաւ իբրեւ փաստաբան Բարիզի Վերաքննիչ Ատենին առջեւ։ Բայց երկար տարեն չմնաց այս փաստաբանական արհեստին մէջ։ 1886ին ծովային նախարարութեան դիւանապետ եղաւ, յետոյ նոյն պաշտօնով կոչուեցաւ երկրագործական նախարարութեան մէջ, ուրկէց 1893ին անցաւ արտաքին գործոց պաշտօնարանը։ Այնուհետեւ միշտ մնաց արտաքին քաղաքականութեան ծառայութեան մէջ, Բիս որ Եանէյրոյի ընդհ. հիւպատոս և դեսպան անուանուեցաւ, բայց առանց երթալու այդ պաշտօնին գլուխը։ Կրնայ ըլլալ որ նոյն բանը պատահի այսօր ալ իր զուիցերիական դեսպանութեան համար, և բնաւ Պէրն չերթար, որովհետեւ Պէրնի դեսպանանուանուած է, բայց Ալժեզիրասի Ժողովէն վերջ միայն հոն երթալու թէեւ թեամբ։ Մ. Ռըվուալ փոխանակ Բիս որ Եանէյրո երթալու Ալժերիա գնաց, ուր հիւսիսային Ափրիկէի մասին ծանօթութիւններ հաւաքեց, որոնց չնորհիւ է որ այսօր Ֆրանսայի ներկայացուցիչը կ'ըլլայ Մարօքեան Ժողովին համար։ Վալէֆ-Ռուսս Ռըվուալը ներքին գործոց նախարարութեան մէջ կացեց, և յետոյ Ալժերիոյ ընդհանուր կառավարիչ անուանեց զայն։ Քանի՞ օրով Ռըվուալ քաշուեցաւ այդ պաշտօնէն։ Ռըվուալի մէկ ազգականը, լրագրի արտօնատէր Բառանեսն խիստ քննադատութիւններ բրած էր Քանի՞ դէմ։ Ռըվուալ զոհ գնաց այս յարձակման, և երբ Ալժերիայէն վերադարձաւ, Քանի՞ իր ներկայութեան չընդունեց զայն։ Քանի՞ անկումէն վերջ Տէլքասէ արտաքին գործոց նախարարութեան մէջ պաշտօնի կոչեց Ռըվուալը, ափրիկեան քաղաքականութեան ուղղութիւնը անոր յանձնելով։ Ռըվուալ Ալժերիոյ մէջ առիթ ունեցած էր ուսումնասիրելու Մարօքեան խնդիրը, և չափած էր այն կարեւորութիւնը զոր Մարօք կրնար ունենալ Ֆրանսայի համար։ Ռըվուալ Ալժերիոյ մէջ իր պաշտօնավարութեան միջոցին չատ լաւ յարաբերութեան մէջ էր Մարօքի Էմիրին և անոր կառավարութեան հետ, ինք էր որ դիւանագիտական եղանակաւ լուծեց Ֆրանսայի և Մարօքի զինուորական սահմանագլուխներուն խնդիրը։ Արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ ալ Ռըվուալ գերման պատուիրակ Տր. Բոզէնի հետ Մարօքեան քանակցութենց մէջ խիստ յաջող գործունէութիւն մը ցոյց տուաւ։ Ռըվուալի գործակցութեամբ էր որ ի գլուխ ելաւ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ համաձայնութիւնը (1905 Սեպտ. 28), որով Ֆրանսա Մարօքի ժողովը ընդունեց, և որուն մէջ յայտագրուեցաւ Ժողովին ծրագիրը։ Բանակցութիւնները հաւատարիմ ոգիով մը կատարուեցան, և կը յուսացուի որ Ռըվուալ նոյն ոգին ցոյց պիտի տայ նաեւ Ժողովին մէջ։

Մ. Ռըվուալէն զատ Ֆրանսա Ալժեզիրասի Ժողովին կը զրկէ նաեւ քանի մը օգնականներ։ Լիազօրին առաջին օգնականը Մ. Ռընեսն է, որ իրապէս մասնագէտ պատուիրակ մըն է։ Մ. Ռընեսս հիմնապէս գիտէ ափրիկեան գործերը։ Հիւսիսային Ափրիկէի մէջ սկսած է իր ասպարէզը իբրեւ հիւսպատոսի օգնական։ 1897ին Ռուսիա գնաց այն առենուան արտաքին գործոց նախարար Մ. Հանօթոյի հետ։ Ցետոյ իբրեւ ընդհանուր հիւպատոս Ժընէվ գնաց։ 1901ին Մ. Ռընեսս պաշտօնով Մարօք գնաց, իբրեւ պաշտօնական Ֆրանսական կառավարութեան Թանճէրի մէջ։ Մ. Ռընեսս այսպէս չատ

ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹՂԹՕՆը 146

ՁԵՒԱՓՈՒՆԻ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆը

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՑՈՎ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԼԳ.

ՇՈՒԳԵՊԻՆԻ ՎԵՐԱԴԱՐՁ ԴԷՊԻ ԵՒՐՈՊԱ

Շոգենաւը այն օր մեկնեցաւ և հասեւեալ օրուան իրիկունը Օսեսա ժամանեց։

Երկու կալանաւորներն ու ասիականները քաղաք ելլելով երբ առաջնակարգ ճաշարանի մը մէջ կը ճաշէին, ասիական Միւլլէր երկաթուղոյ կայարանը դիմելով իրենց չորսին համար տեղեր գնեց նոյն գիշեր ժամը տասնը մէկը հինգ անցած մեկնող կառախաւմբով ճամբորդելու համար, որ Եաչը, Պուքրէշը անցնելով Թրիէսթէ պիտի ուղղուէր։

Ոսիկանին յարաճուն թոյլտուութեան չնորհիւ Լավառէտ այն գիշեր յաջողեցաւ հիւրանոցին մեծ սրահին մէջ ճաշել ուրիշ յանախորդներու հետ, ուստի տեղանին վրայ չաղակրատելով՝ երկար բացատրութիւններ տուաւ Միս Օռէթի թէ, Օսեսա քաղաքը ինչպէս կառուցուեցաւ։ Ռըշլիէօի դուքին ձեռամբ 1803 թուականին։ Եաչը կրկին ասիական Շուլէի թոյլտուութեամբ՝ անգլիացիներուն հետ պայտի ելլելով՝ կրցաւ դիտել Օսեսայի չքեղ նաւահանգիստը որ ելեկտրականութեամբ լուսաւորուած չքնաղ տեսարան մը կը պարզէր։

Ժամը տասնին տասը մնացած՝ ամէն մարդ ներկայ գտնուեցաւ չոգեկառքին կայարանը, անգլիացիները իրենց վակօնը մտան և Լավառէտ ու Պոլոռի ալ իրենց համար վարձուած վակօնը տեղաւորուեցան երկու ասիականներուն հսկողութեամբ։

Ժամը տասնըմէկը հինգ անցած կառախաւմբը մեկնեցաւ կայարանէն. ուղեւորները հեռեւեալ առաւն երբ քունէ արթնցան, երկար ժամանակ խպան դաշտերուն մէջէն անցնելէ ետք, ռուսերուսմանական սահմանագլուխին վրայ՝ Ունքէնի կայարանին առջեւ գտան զիրենք։ Ռուսական գիծերը, ռուսմանականներէն տասներկու սանթիմէթրի չափ լայն են. հետեւաբար ոչ ռուսականները կրնան իրենց հողէն դուրս ելլել և ոչ ալ օտար կառախաւմբեր կրնան ռուսական գծին վրայ երթեւեկել։ Այս պատճառաւ անհրաժեշտ էր ուղեւորներու և բեռներու փոխադրութիւնը Ունքէնի կայարանին մէջ։ Կառախաւմբը ասկէ ալ մեկնելով ժամը հինգը երեսուն անցած հասաւ Եաչ։ Ժամը ութին Բաքանիի կայարանը և գիշերն ալ Մարսիթէթ կայարանէն անցնելով Փետերբվարի քաղաքերուերդ առաւն ժամանեց Պուքրէշի կայարանը։

Կառախաւմբը սովորականէն երկու ժամ ուշացած էր և Սիքաէնի կառախաւմբը մեկնած։ Հետեւաբար ճամբորդները սիպուեցան սպասել հոն մինչեւ իրիկուան ժամը տասներկուքի կառախաւմբին։

Նախաճաշէն ետք ուղեւորները քաղաքը պտտելու ելան։ Լավառէտ անգլիացիներուն ու Շուլէի հետ մէկտեղ կը պտտէր հոս ու հոն։ Ոսիկանը փորձելու համար թէ՝ Լավառէտ սեղանաւորական խնդիրներու մասին հմտութիւն ունի՛ թէ ոչ, երբ կայարան վերադարձան, սեղանաւորական թերթ մը առաւ ու կառախաւմբին մեկնելէն ետք սկսաւ կարդալ վագոնին մէջ։

Ոսիկանը կէս ժամի չափ կեղծ ընթերցումը շարունակեց, միշտ ուշադրութենէն չվրիպեցնելով Լավառէտը, որ պատուհաններէն դուրսերը կը դիտէր։ Շուլէ ձեռքի լրագիրը երիտասարդին կարկառելով,

—Սրտեղը պարերութիւն մը գրուած է չկրցայ հասկնալ ըսաւ.

—Ի՞նչ է եղեր ձեր այդ չհասկցածը հարցուց Լավառէտ.

Ոսիկանը չարունակելով իր հարցաւորքը.

—Ցանախորդներուն բաղքին վրայ դրամատէր մը բանտարկած են ըսաւ.

—Ի՞նչ կայ ասոր մէջ չհասկնալիք գոչեց Լավառէտ թերթը կարդալով, յանախորդը Վիեննա քաղաքին պարտաթուղթերէն 50,000 ֆրանքնոց արժեթուղթ յանձնած է դրամատէրին։

—Լ՞ ետքը ի՞նչ եղած է.

—Ի՞նչ պիտի ըլլայ, երկու ամիս ետք երբ յանախորդը դրամատէրին ներկայացած է իր արժեթուղթերը ուզելու, այս վերջինը չէ ուզեր վերադարձնել.

—Ո՛չ այնպէս չէ. առարկեց ոսիկանը, դրամատէրը վերադարձուցած է արժեթուղթերը, սակայն յանախորդին յանձնած թիւերէն տարբեր թիւեր ստացած է անոր և այս պատճառով ձերբակալուած է, դուք եթէ ինձի գուսմար մը աւելի տաք, ես անոր փոխարէնը թէ՛ ոսկեդրամ և թէ թղթադրամ կրնամ վերադարձնել ձեզ, առանց ա՛ և է պատասխանատուութիւն ստանձնելու այս առթիւ։

—Այո՛, յարեց Լավառէտ, իմ կարծիքս ալ այնպէս պէտք է ըլլայ։

Պոլոռ որ այս խօսակցութեան կ'ունկնդրէր հեռուէն, սկսաւ բարձրաձայն խնդալ։

—Ի՞նչ կայ, ինչո՞ւ կը խնդաս։

—Անոր համար կը խնդամ որ պատասխանեց Պոլոռ, չատ տարօրինակ բաներ կը խօսիք, չկրցաք հասկնալ թէ ի՞նչ բանի համար ձերբակալուած է դրամատէրը, մինչդեռ անոր ձերբակալման պատճառը բացարձակ է. իրեն ուանդ տրուած արժեթուղթի մը վրայ խաղացեր է ոսկարանին մէջ։

—Ինչէ՞ն հասկցաք, հարցուց Լավառէտ։

—Եւրոպական մայրաքաղաքներուն անուամբ հրապարակ հանուած պարտաթուղթերուն ամէնքն ալ պարգեւատր են։ Վիեննայի պարտաթուղթերուն վիճակահանութիւնը տարին երկու անգամ կը կատարուի, վիճակահանութենէն մէկ երկու օր առաջ, պարգեւ չահելու հաւանականութիւնը կը բարձրացնէ անոնց գինը զոյս ծախելով բացառիկ չահ մը կ'ապահովեն սեղանաւորները իւրաքանչիւր պարտաթուղթի գլուխ հինգ վեց ֆր.։ Ձերբակալուած դրամատէրն ալ իր քով աւանդ տրուած արժեթուղթերը ծախեր է գինեբու բարձրացումէ մը օգտուելով, եռքը՝ երբ գիները ինկեր են, անոնց տեղ ուրիշներ գնելով տալ ուզեր է յանախորդին, որ նախապէս արձանագրած ըլլալով իր արժեթուղթերուն թիւերը՝ պնդած է որ անպատճառ նոյն թիւը կրող իր արժեթուղթերը վերադարձուին իրեն, մինչդեռ դրամատէրը ծախած էր զանոնք որոնց եթէ պարգեւ մը ելած ըլլար, յանախորդը պիտի չկրնար ստանալ զայն, ահաւասիկ ասոր համար է որ ձերբակալուած է դրամատէրը։

(Շարունակելի)

լաւ գիտէ ֆրանսական կառավարութեան նպատակները և դիտաւորութիւնները Մարոքի մէջ։ Մարոքի քաղաքականութեան բոլոր անկիւնները գիտէ հիմնապէս, կը ճանչնայ Մարոքի քաղաքական անձնաւորութիւնները, ինչպէս անոնց գործելու մէթոտները, և նաեւ անոնց վրայ ազդելու մէթոտները։

Այս երկու դիւանագէտներէն զատ Ժողովին մէջ Ֆրանսայի ծառայութեան կոչուած են դեսպանական քարտուղար Ռօպէր որ Պիյէի, աշխոյժ և գործունեայ երիտասարդ պաշտօնատար մը, որ զարմանալի կերպով ուղղղ դատումներ ունի։ Բարիզի արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ Մ. Ռօպէրի փափուկ պաշտօնն է հաղորդակցութեան մէջ մտնել արտաքսեալի մամլոյն հետ, և չատ արդիւնաբեր ի վեր այս պաշտօնը կը վարէ քաղաքական մեծ բանավարութեամբ ու զարմանալի աշխատասիրութեամբ։ Մ. Պիյեի ապէզ առաջ Պերլինի ֆրանսական դեսպանատան մէջ պաշտօնեայ էր։ Մ. Ռըվալաի միւս օգնականը՝ դեսպանատան քարտուղար Կոմ Շեռիզէն է, որ իր ապարէզը սկսած է Թանճէրի մէջ։

Իսկ Ալժեզիրոյ ընդհանուր կառավարչին կողմէ Ժողովին պիտի մասնակցի Մ. Ռէմոն էյնառ, Լիմնցի եբրայեցի Մ. Էյնառի զաւակը և Ալժերիոյ կառավարիչ Մ. Ժօնառի ազգականը։ Աշխատած է Հռոմի ֆրանսական դեսպանատան մէջ, եւ զանազան նախարարական պաշտօնէութեանց մէջ Վարչապետի դիւանապետ եղած է։ Ալժերիոյ կառավարչին գլխաւոր աշխատակիցն է։

ՍՊԱՆԻԱՅԻ ՄԱՐՕՔԻ ԺՈՂՈՎԸ

*Մարտիի 14ը պաշտօնական Հեռագրաց կը գրէ։— Մարոքեան խնդիրը այսօր ևս առաջուան պէս մեծ դժուարութիւններ կը ներկայացնէ։ Գերման պիտակ տեսակը չէ խախտած առկախ երկիւղները։ Կարծիքի տարբերութիւնները երբեք անայա եղած չեն։ Ալժեզիրասի Ժողովին բանակցութիւնները Տէրութեանց համաչափակի քաղաքականութեան՝ չհերուն մէջ մրցումի դրութիւն մը պիտի մացնեն։ Գերմանիա պէտք ունի իր չատ չուտ բազմացող ժողովուրդին և առեւտրական արդիւնաբերեանց համար նոր ասպարէզ մը գտնելու։ Իր անժխտելի իրաւունքներուն չնորհիւ Սպանիա առաջին դերը պիտի խաղայ Ժողովին մէջ։ Մենք Ժողովին կ'երթանք տեսնելու համար թէ մեր սահմանակից օտար Տէրութեան մը մէջ ուրիշները ի՞նչ կերպով և ի՞նչ մէթոտներով կ'ուզեն յառաջացնել իրենց առեւտրական շահերը։

Ժողովին անդամներէն Մարտիի 9ին Գերման դեսպան Բաուէլից յայտարարեց Հեռագրոյի Թղթակցին թէ կը յուսայ որ կարելի պիտի ըլլայ համաձայնութեան մը հասնիլ։

ԱԼԺԵԶԻՐԱՍ

*Միջազգային Ժողովին կեդրոն եղող Ալժեզիրաս հռոմէական հին քաղաք մըն է, որ կը կոչուէր Իուլիա Թրանսուբքթա։ Ութերորդ դարուն, 711ին, Մարիտանացիք գրաւեցին Սպանիան, ինչպէս նաեւ Ալժեզիրասը, զոր մաւրիկան անունով մը յորջորջեցին։ Ալժեզիրաս կղզի կը նշանակէ։ Այսօր այս քաղաքը կեդրոն մը պիտի ըլլայ ժամանակակից պատմութեան։ Եւ հետեւաբար ասով պիտի աւելնայ այդ քաղաքին նշանակութիւնը համաչափակի պատմութեան համար։ 1344ին Սպանիոյ թագաւոր Ալֆոնս Ա. հոն հաստատեց իր իշխանութեան կեդրոնը։ 1801ին Ֆրանսայի զօրավար Լէոնա Ալժեզիրասի նաւահանգստին մէջ զարկաւ անգլիական նաւատորմիղը՝ որուն կը հրամայէր Սօմարէզ։ Այսօր այս քաղաքը 12,000 բնակիչ ունի, և գլխաւոր քաղաքն է գաւառի մը, որուն կը վերաբերի նաեւ ափրիկեան ցամաքին վրայ գտնուած Սեւթա քաղաքը։ Փողոցները նեղ են և անխնամ թողուած։ Ալժեզիրասի ծովածոցին կարելի է տեսնել ձիպլաթոր։ Մարոքեան ծովեզերքն ալ չատ մօտ է, հազիւ 12 քիլոմէթր միայն հեռի։ Սակայն Մարոքի հետ հաղորդակցութիւնը չատ դժուար է ովկիանոսին վրայ յաճախ փչող փոթորիկին պատճառաւ, որով չգենաւերը կ'արգիլուին Թանճէրի նաւահանգիստը մտնելէ։

Այսինքն մէրէնթօ պալատին մէջ, որ Քաղաքապետարանն է, Ժողովը պիտի գումարէ իր նիստերը։ Այս պահուս բոլոր քաղաքացիները նոյն պալատին չուրջ կը հաւաքուին նախապատրաստութիւնները դիտելու համար, որոնց նպատակն է արժանաւոր կերպով ընդունելութիւն մը ընել «Եւրոպա»ի։ Քաղաքապետ Տոն Էմիլեօ Սանթաքանա, զոր Սպանիացիք Ալքալէ կը կոչեն, չատ քաղաքավար մարդ մը, անձամբ կը վարէ այդ նախապատրաստութիւնները, և քաղաքավարութեամբ կը վարուի բոլոր այցելուներուն հետ։ Քաղաքապետարանին սարին յարկաբաժնին մէջ հաստատուած են հեռագրական դիւանները, եւ նեղ ու երկար սչահ մը ալ յատկացուած է խմբագիրներուն։ Անտաղուղոյ բոլոր տուներուն պէս, Ալժեզիրասի տուներն ալ ունին նախագաւիթ մը, որ չենքին միջին կէտը կը կազմէ։ Այս գաւիթին կամ բակին վրայ կը գտնուի ապակեղէն տանիք մը։ Խմբագիրները անա այս գաւիթին մէջ մուտ պիտի գործեն, ուր դիւանագէտներն ալ յաճախ պիտի եղնեն մտնեն։ Ասիկա պատմական ժողովին ճեմավայրը պիտի ըլլայ։ Առաջին յարկին մէջ կը գտնուի ժողովասրահը։ Բաւական մեծ է բովանդակելու համար բոլոր Տէրութեանց ներկայացուցիչները և անոնց օգնական աշխատակիցները, բաւական է որ ասոնք քիչ մը նեղութիւն յանձն առնեն լայն լայն նստելու։ Այս տեսակէտով դիւանագէտները իրարու չատ մօտիկ նստած պիտի ըլլան։ Լաւ ճաշակի տեսակէտէն դիտելով, այս օրահին գոյնը դէշ տպաւորութիւն կը գործէ դիտողներուն վրայ։ Ջեղունը և պատերը պուռա կարմիր գոյնով մը ներկուած են, ա՛յնպէս որ մարդուն աչքերը կը խաղային եթէ դիպչուածաւ պատերուն նային։ Թիկնաթոռները կարմիր թաւիշով ծածկուած են։ Ջեղունէն կը կախուին կարմիր երիզներ դէպ ի գրասեղանը, ունենալով իրենց ծայրը փոքր ելեկտրական լամպարներ։ Իւրաքանչիւր պատուհան առ. նուազն երեք այսպիսի ելեկտրական լամպարներ պիտի ունենայ կախուած իր գլխուն վերև։ Ժողովին նախագահին օրանը ճաշակաւոր կերպով յարդարուած է։ Պատուիրակներէն ոմանք պէտք չունին գրասեղան։ Ոմանք ալ յաճախ պիտի եղնեն մտնեն։ Ասիկա պատմական ժողովին ճեմավայրը պիտի ըլլայ։ Առաջին յարկին մէջ կը գտնուի ժողովասրահը։ Բաւական մեծ է բովանդակելու համար բոլոր Տէրութեանց ներկայացուցիչները, բաւական է որ ասոնք քիչ մը նեղութիւն յանձն առնեն լայն լայն նստելու։ Այս տեսակէտով դիւանագէտները իրարու չատ մօտիկ նստած պիտի ըլլան։ Լաւ ճաշակի տեսակէտէն դիտելով, այս օրահին գոյնը դէշ տպաւորութիւն կը գործէ դիտողներուն վրայ։ Ջեղունը և պատերը պուռա կարմիր գոյնով մը ներկուած են, ա՛յնպէս որ մարդուն աչքերը կը խաղային եթէ դիպչուածաւ պատերուն նային։ Թիկնաթոռները կարմիր թաւիշով ծածկուած են։ Ջեղունէն կը կախուին կարմիր երիզներ դէպ ի գրասեղանը, ունենալով իրենց ծայրը փոքր ելեկտրական լամպարներ։ Իւրաքանչիւր պատուհան առ. նուազն երեք այսպիսի ելեկտրական լամպարներ պիտի ունենայ կախուած իր գլխուն վերև։ Ժողովին նախագահին օրանը ճաշակաւոր կերպով յարդարուած է։ Պատուիրակներէն ոմանք գրասեղան չունին։ Ոմանք ալ յաճախ գրիչներուն։ Անտաղուղոյ բոլոր տուներուն պէս, Ալժեզիրասի տունն ալ ունին նախագաւիթ մը, որ չենքին միջին կէտը կը կազմէ։ Այս գաւիթին կամ բակին վրայ կը գտնուի ապակեղէն տանիք մը։ Խմբագիրները անա այս գաւիթին մէջ մուտ պիտի գործեն, ուր դիւանագէտներն ալ յաճախ պիտի եղնեն մտնեն։ Ասիկա պատմական ժողովին ճեմավայրը պիտի ըլլայ։ Առաջին յարկին մէջ կը գտնուի ժողովասրահը։ Բաւական մեծ է բովանդակելու համար բոլոր Տէրութեանց ներկայացուցիչները և անոնց օգնական աշխատակիցները, բաւական է որ ասոնք քիչ մը նեղութիւն յանձն առնեն լայն լայն նստելու։ Այս տեսակէտով դիւանագէտները իրարու չատ մօտիկ նստած պիտի ըլլան։ Լաւ ճաշակի տեսակէտէն դիտելով, այս օրահին գոյնը դէշ տպաւորութիւն կը գործէ դիտողներուն վրայ։ Ջեղունը և պատերը պուռա կարմիր գոյնով մը ներկուած են, ա՛յնպէս որ մարդուն աչքերը կը խաղային եթէ դիպչուածաւ պատերուն նային։ Թիկնաթոռները կարմիր թաւիշով ծածկուած են։ Ջեղունէն կը կախուին կարմիր երիզներ դէպ ի գրասեղանը, ունենալով իրենց ծայրը փոքր ելեկտրական լամպարներ։ Իւրաքանչիւր պատուհան առ. նուազն երեք այսպիսի ելեկտրական լամպարներ պիտի ունենայ կախուած իր գլխուն վերև։ Ժողովին նախագահին օրանը ճաշակաւոր կերպով յարդարուած է։ Պատուիրակներէն ոմանք գրասեղան չունին։ Ոմանք ալ յաճախ գրիչներուն։ Անտաղուղոյ բոլոր տուներ

այսօր հրապարակով ձայն կը բառնանք օրվեղի Ազգ. Պատրիարքարանէ վերաբերեալ այդ անձը, և Ազգ. Պատրիարքարանի պաշտօնէութեան նկատմամբ տեղի չի տրուի աննպաստ կարծիքներու ընդհանրացման։

Ուրեմն ենք նաեւ որ արդի Ամենապատիւ Ս. Պատրիարք Հայրը եւ Պատ. Տնտեսական Խորհուրդը իրենց խղճամիտ եւ աշխուժ քննութեամբ վերջապէս կալուածական այն խնդրոյն վերջ տալով, միեւնոյն առեն փոյթ և խնամք կը տանին, ինչպէս բոլոր կրթական եւ եկեղեցական գործերու նոյնպէս մեր եկեղեցիին և դպրոցին սեպհական այն կալուածական խնդրոյն նկատմամբ, որով ամբողջ գեղ գեղացի անհուն տարաբաղդութեամբ համակուած ենք, նախատեսելով մեր դպրոցին նիւթական անձկութենէն վերջնականօրէն ազատուիլը, և կրթական գործին բարեաջ տեսականութեան երաշխաւորութիւնը։

Արդէն լրագրական հրատարակութիւններէ թելադրուած, այն կալուածական խնդրոյն մասուր կարգադրութեան համար, գեղին դպրոցը երկու տարի առաջ փութացած էինք կազմակերպելու, որով այսօր մեծագումար բաց մը կայ դպրոցիս պիւտճէին մէջ. մեծ յոյս ունինք որ մեր այս պարագաներ ալ գեղանով նոյն պաշտօնեայն գանուելիք դրամով գոցել պիտի բարեհաճի Պատ. Տնտեսական Խորհուրդը՝ որուն մեր այս կալուածական խնդիրը վերջնական նպաստաւոր ելքի մը յանգեցնելուն համար, ջերմագին երախտապարտ ենք։

ԼԵՒՈՆ ՏԷՎԷԼԵԱՆ
եւ
Ուսանողք Մծբինեան դպրոցին

Մասնաւորապէս։ — Կարապետ Ներսէսեան, Գրիգոր Ե. Զաքրեան, Աստուած Մ. Խաչեան, Կարապետ Միքայէլեան, Եղիա Թալալեան, Բարսեղ Մագալեան, Տիրան Մանուկեան, Կարապետ Գայտէրեան, Զաքէս Գուլյուզեան, Մանուկ Ի. Մանուկեան, Մանուկ Թ. Մանուկեան, Սարգիս Հ. Մագալեան, Բարունակ Շիշմանեան։

Մուճնուսուն
5 Նոյ. 1905

ՀԱՅ-ԲՈՂՈՔԱԿԱՆՆԵՐԻՆ.— Կիրակի օր Կէսիկ-Բաղչի Ամերիկեան երկսեռ վարժարանի Կիրակնօրեայ Դպրոցին տարեկան հանդէսը տեղի ունեցաւ։ Սրահը գեղեցկապէս զարդարուած էր անթառամ ծիլերով եւ տերեւներով։ Ներկայ էր Հայ և Յոյն երկու բազմութիւն մը։ Աշակերտները նոյն լեզուներով իմաստալից արտասանութիւններ ըրին, եւ քաղցրալուր երգեր երգեցին առաջնորդութեամբ երգեհոնի, զոր կը նուագէր վարժարանին անօրէնուի Օր. Ա. Պ. Ճոնս։ Ցեռոյ Վեր. Ե. Գ. Գրիգորեան Թուրքերէն և Վեր. Հ. Մ. Ալէն Հայերէն լեզուով ազայց յարմար ուղերձներ ըրին։ Ապա մրցանակներ ընդունեցին հետեւեալ աշակերտները, որոնք վերջացող տարւոյ մէջ ամէն կիրակի, առանց բացառութեան, ներկայ գտնուած էին կիրակնօրեայ Դպրոցի դասերուն.— Օրք. Ա. Թաթեան, Ե. Ցարութիւնեան, Ա. Գալայճեան, Վ. Զորիկեան, Բ. Բալթիդիս. Ա. Մրխայիլիան, Ե. Տիմանաթ և Օ. Տիմանաթ, և Պարոնայք Բ. Զորիկեան Մ. Վասիլիս, Ճ. Մխայելիան եւ Գ. Տիմանտ։

∴ Բրոֆ. Ե. Ա. Պէզճեան կը խնդրէ որ 1856է մինչեւ 1869 Այնթապի Բողոքականներու Բարձր Վարժարանին և 1866է մինչեւ 1872 Մարաշի Աստուածաբանական վարժարանին, իսկ 1874է ետքը Այնթապի կ. Թ. Գալէնիս մէջ ուսում առած անձերը քարտնամին, առաջին պատեհութեամբ, իրեն հաղորդել երկաղով կամ թղթատարական քարտով թէ օ՞ր թուականին գացին այդ հաստատութիւնները և ո՞րչափ ժամանակ (կա՛րճ թէ երկար) մնացին անոնց մէջ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ.— Հոգաբարձութիւնը չնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ յառաջիկայ Ս. Մնդեան ծանին առթիւ տեղի ունենալիք այցելութեանց պարականութենէ զերծ մնալու համար հետեւեալ նուիրատուութիւնները եղած են.—Տեարք՝ Մաթուս Ուսնեան 100 դրուշ, Եղբարք Գաբամաճեան 60, Մկրտիչ Ս. Մէյմարեան 54, Նաղարէթ Դասապրեան, Տիգրան Թոգաթեան, Յովհաննէս Ալալմաճեան, Զարմայր Ճ'ուարտասոս, Բոսամ Դ. Բոսամճեան, Հաճի Կարապետ Օհանեան, Գառնիկ Ս. Կիւլպէնկեան, Բարսեղ Ս. Մանուկեան, Մկրտիչ Ս. Մանուկեան, Ե. Մ. Սթամպուլեան, Աբրահամ Գարակէօզեան, Յովհաննէս Գարակէօզեան, Գառնիկ Ե. Նուսուգեան, Միհրան Սեթեան, Յովակիմ Մինասեան, Տիգրան Ճիլանեան, Գրիգոր Արապեան, Սարգիս Թաչեան, Նասիպ և Լեւոն Ճեղվէճեան՝ 40ական դրուշ, Ե. Տ. Մ. Մինասեան եղբարք 27, Աբրահամ Շեռան 25, Երուանդ Վարդանեան 25, Յովհաննէս Տարճեան, Եղբարք Պարսամեան, Բարսեղ Թէքէճեան, Մելիք Ղազարոսեան, Նաղարէթ Վարդերեան, Ժ. և Վ. Մազլումեան, Մանուէլ Շնորհքեան, Միքայէլ Նալպանտեան, Նշան Ս. Մարտիրոսեան, Արշակ Լաբիքեան, Ցարութիւն Ե. Ղուկասեան, Մ. Ե. Քէլէչեան եղբարք, Ցակոբ Տիլորդեան, Տօքթ. Ստեփան Ցակոբեան, Աստուածատուր Գ. Հարենց, Կարապետ Բ. Կէօզիմեան, Կարապետ Գ. Էսատեան, Թագւոր Արեւեան, Նշան Գոռանեան, Բարսեղ Ղ. Մանուկեան, Յովսէփ Գազարեան, Զենոբ Հիսարլեան, Տիրան Կիւմիւշկերտան, Արսէն Կ. Արսէնեան, Գէորգ Արապեան և ընկ., Կ. և Մ. Խերպէկեան, Թէոսար Մենդիկեան, Վահան Եկուօֆ, Նշան Ղուկասեան, Խաչիկ Խորասանեան, Եղիա Փափազեան, Սեդրաք Ե. Տիլորդեան, Եղբարք Կիւլէսէրեան, Արամ Թիրեաքեան, Համբարձում Թորոսեան, Մխոաք Ազնաւորեան, Ստեփան Աստարճեան, Զգոն Խորասանեան, Մեսրոպ Ֆէնէրճեան, Կարապետ Ե. Պասմաճեան, Եղբարք Իբրանոսեան, Քերովբէ Տամատեան, Ցարութիւն Ներկարարեան, Եղբարք Պալթեան, Արմենակ Մ. Մանուկեան, Յովսէփ Արթինեան, Երուանդ Գարեան, Կարապետ Մագալեան, Միհրան Գ. Մուրատեան, Տիրան Գ. Մուրատեան, Ս. Տէր Թավմասեան սառնարարոյժ, Պետրոս Ե. Դավուգճեան, Բարթիկ Մնասիկեան, Կ. և Ա. Տէր Աբրահամեան, Ցարութիւն Զրաճեան, Համբարձում Թ. Մէնզիլճեան, Պողոս Բալատեան, Մկրտիչ Սրսլեան, Աւետիս Սպէնչլեան, Գ. Եղիազարեան, Ցարութիւն Շեբէրճեան, Նշան Լօգմակէօզեան, Կարապետ Մ. Բէյիզեան, Գարեգին Համբարձումեան, Ռուբէն Էպէեան, Օգէն Ե. Քիւրճեան, Ստեփան Զալաքճեան, Գառնիկ Սարգիսոֆ, Խաչատուր և Գարեգին Էմիրզէեան, Կարապետ Բալճեան, Գէորգ Պոմալեան, Ցարութիւն Գոլոլեան, Տիրան Ելքէնճեան, Գառնիկ Ցովակիմեան, Ա. Տ. Գրիգորեան, Կարապետ Պաղպաղեան, Տօքթ. Գաբրիէլ Նահապետեան, Տօքթ. Խաչիկ Պողոսեան, Տօքթ. Մանճէրի, Տօքթ. Միհրան Զարդարեան, Տօքթ. Կարապետ Իբլիքճեան, Տօքթ. Արշակ Գազազեան, Իսրայէլ Հայկազն՝ 20ական դրուշ։ Ընդհ. գումար 4589 դրուշ։

Տէր եւ Տիկին Թագւոր Ե. Բանթիկեան և Դուսար, (Ֆիլիպէ), Տէր եւ Տիկին Մկրտիչ Ե. Բանթիկեան (Մանչէսթըր). Տէր և Տիկին Արմենակ Ե. Բանթիկեան, Տիրան Ցակոբ Ե. Բանթիկեան (Մանչէսթըր), Տէր և Տիկին Գ. Ֆիսճեան (Էսարիէ), Տէր եւ Տիկին Թ. Հոսեկեան (Ֆիլիպէ). Տէր և Տիկին Ա. Երուանդեան (Բարիզ), Այրի Տիկին Պետրոս Աստարճեան եւ Զաւակունք (Ֆիլիպէ). Տէր եւ Տիկին Գրիգոր Աստարճեան, Տէր եւ Տիկին Մարտիկ Աստարճեան և Զաւակունք (Ֆիլիպէ). Տէր եւ Տիկին Կարապետ Աստարճեան եւ Զաւակունք (Ֆիլիպէ), Այրի Տիկին Պողոս Աստարճեան և Զաւակունք, Տէր և Տիկին Սամուէլ Աստարճեան եւ Զաւակունք Տէր և Տիկին Գէորգ Աստարճեան և Զաւակունք (Ֆիլիպէ). Ինչպէս նաեւ Զագրեան, Բանթիկեան (Էսարիէ), Սալքիսեան, Ալալէմճեան, Լինդի (Մանչէսթըր), Սարաֆեան, Պաղճեան եւ Գաղազեան ընտանիքները ցաւ ի սիրտ կը ծանուցանեն դառնադէպ մահը՝

ԱՅՐԻ ՏԻԿԻՆ ՈԼՈՄՊԻԱ Յ. ԲԱՆԹԻԿԵԱՆԻ

(ԾՆՆԱԼ. ԱՍՏԱՐՃԵԱՆ)

որ հանգեաւ ի Տէր երէկ առաւօտ Մագրիգիւղի իւր բնակարանին մէջ. ի խոր սուգ համակելով իւր Զաւակները Եղբայրները և հարազատները։

Ցուղարկաւորութեան թաղման արարողութիւնը պիտի կատարուի վաղը Երեքշաբթի 3/16 Ցունվար, ժամը 2ին (Ը. Ե.) գիւղիս Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն մէջ և անտի պիտի փոխադրուի Պալքալքի Ազգ. Գերեզմանատունը։

Մագրիգիւղ 2/15 Ցունվար 1906

Կը խնդրուի ծաղկեփունջ չղրկել։

Մահազդ չընդունողներէն կը խնդրուի ներկայս իբր այն նկատել։

ԾԱՆՕԹ.— Սիրքիտիէն չոգեկառք կը մեկնի ժամը 1. 04 (Ը. Ե.)։

ՄԱՆԶՈՒՄԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒԱՆԴ ԳԱՆԻԷԼԵԱՆ
ՄԱԳՐՈՒՀԻ Ց. ԳՈՒՅՈՒՄՃԵԱՆ
ԽՕՍԵՑԵԱԼՔ

1 Ցունվար 1906

ՄԱՀ

Օ. Աղաւնի Ե. Գուրուեան հինգշաբթի օր մեռաւ Պարտիզակի մէջ 26 տարեկան։ Ցուղարկաւորութիւնը կատարուեցաւ յաջորդ օրը։ Հանգուցեալը, որ Իզմիրի Ամերիկեան Մանկավարժութեան Դպրոցի փայլուն շրջանաւարտներէն էր, մեծ ապագայ կը խոստանար նոյն հիւղին մէջ։

ՐԷՍՄԻ

Շաբաթ Տէվլէթ ազաբնտան ազ. Թաւֆիքթալու Էֆէմ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ Թէրֆիէն բիւթպէի Պալա. Խազինէի Խոսսի Շահանէ էրզագ անպարը միւտիրի սատաէթլու Կալիպ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրինէ Թէրֆիէն բիւթպէի Ուլա սընըֆը էվէլի թէվէֆէ պայրաուլմուշ ամբր։

ՆԵՐՔԻՆ

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ ԱՆԱՏՈԼՈՒԻ ՄԷՋ.— Ֆրանսական հանդէս մը երկար ուսումնասիրութիւն մը գրած է Անատոլուի մէջ հաստատուած երկաթուղիներուն մասին, որուն ամփոփումն է հետեւեալը.— Մինչեւ հիմա չատ մը յօդուածներ հրատարակուած են Պաղատի երկաթուղիին մասին, որ Եւրոպան Պարսից ծոցին միացնող գիծը պիտի ըլլայ։ Ամէն տարակայէ վեր է այս գիծին բազմակողմանի օգուտները։ Եփրատի և Տիգրիսի հովիտներուն մէջ երկաթուղի գանուիլը, այդ կողմերուն բարգաւաճման պիտի նպաստէ։ Այդ գիծը սկսած է շինուիլ և շարունակման աշխատութիւնները մօտերս ձեռք պիտի առնուին։ Այս առթիւ ուշադրդ չէ խօսիլ Թուրքիոյ երկաթուղիներուն վրայ։ Պաղատի գիծին կարեւորութիւնը հասկնալու համար պէտք է նըկատի առնել անոր միացումն ալ ծանօթ գիծերու հետ։ Օսմ. ընդարձակ երկրին մէջ երկաթուղիները բազմացընելու համար, կառավարութիւնը միշտ ջանադիր եղած է և ամէն դիւրութիւն ընծայած խնդրագիրներուն։ Անատոլուի մէջ առաջին անգամ շինուած գիծն է Իզմիր-Այտրն երկաթուղին, որուն ձեռնարկուեցաւ 1856ին և 1866ին կատարուեցաւ բացումը։ Այս գիծը երկարեցաւ մինչեւ Տինար, ուր երկաթուղին ժամանած վայրը ծովի մակերեսէն 848 մէթր բարձր է։ Այս գիծին վրայ աւելցան յետոյ Սէօքէի, Պուճայի, Սիտիքէօյի և Տէնիզլիի պէս կարգ մը մասնաճիւղեր, և ընդհանուր երկայնութիւնը հասաւ 500 քիլոմէթրի։ Նոյնպէս 1866ին Իզմիր-Բասապա գիծին բացումը կատարուեցաւ, որմէ ետք բացուեցաւ մինչեւ Աֆիոն-Գարահիսար երկարող գիծը և անոր կցուեցաւ Սոմայի մասնագիծը։ Այս գիծին վերջին կէտն ալ ծովի մակերեսէն 1110 մէթր բարձր է և երկայնութիւնն է 500 քիլոմէթր։ 1871ին շինուեցաւ Մուսանիա-Պրուսա գիծը։ Այս միջոցին, Կայս. կառավարութիւնն ալ, իր հաւասոյն Հայտար-Փաշայէն սկսեալ մինչեւ Նիկոմիդիա երկաթուղի մը չինել տուաւ և այսպէս սկսաւ Ասիական Թուրքիոյ անտեսական զարգացման նպաստող մեծ գիծը։ 1888ին ընկերութեան մը յանձնուեցաւ նոյն գիծը Էսկիշէհիրէ անցընելու պայմանաւ մինչեւ Էսկիւրի երկարելու, այսինքն 586 քիլոմէթր երկաթուղիի շինութեան գործը։ Այդ առաջինները խորհրդակցութեան առարկայ եղան նաեւ նոյն գիծը Սըվազէն անցընելով մինչեւ Պաղատ հասցնելը։ Դարձեալ նոյն միջոցներուն ի գլուխ հանուեցաւ Մէրսին-Թարսուս-Ատանա գիծին շինութիւնը, որ պահ մը ծառայեց Ատանան միացնել ու Միջերկրականի եղերքին։ Պաղատի գիծին ծրագրուելէն և ճամբան որոշուելէն ետք միայն այդ երկաթուղին կարեւորութիւն ստացաւ, որովհետեւ ան իր մէկ կարեւոր հատուածը կը նկատուի մեծ գիծին։ Պաղատի երկաթուղին ծովեզերքներուն միացնող մասնագիծերէն մէկն ալ Ատանա-Մէրսին երկաթուղին պիտի ըլլայ։ Թէեւ ծրագրուած էր էնկիւրիէն կեսարիա գիծ մը չինել, բայց դեռ իրականութեան մէջ չէ մտած այս։ 1888ին Եսֆայէն մինչեւ Երուսաղէմ 86 քիլոմէթրոց գիծ մըն ալ շինուեցաւ։ 1890ին Պէրութ-Դամասկոս երկաթուղին հաստատուեցաւ և Հայֆայէ Դամասկոս գիծին կառուցման ձեռնարկուեցաւ և ի գլուխ հանուեցաւ նաեւ Դամասկոս-Մէդիրէպ երկաթուղին։ Ցեռոյ Դամասկոս-Պէրութ գիծին վրայ Բայաքէն սկսեալ մինչեւ Համա կառուցուեցաւ երկաթուղին, որ այժմ կը շարունակուի դէպի Հալէպ։ Մանաւանդ է Հիճազի երկաթուղին գրաւած մեծ կարեւորութիւնը։ Պաղատի երկաթուղիին գալով 1895էն սկսեալ կը շարունակուի շինութիւնը, մինչեւ Պուլկուրլու հասած է և միացուած է Իզմիրի գիծին հետ։ Գանիայէն Էրէյլի երկարող մասը, անցուելով Մէրսինի ծոցին մօտէն, պիտի շինուի դէպի Պաղատ։ Այս մեծ երկաթուղին բացի անտեսական բարգաւաճման ստար մը ըլլալէ, մեծ արժէք ունի նաեւ փոխադրութեան տեսակէտով։ Անգլիոյ մէջ հնդկական թղթատարին փոխադրութիւնը կարեւոր հարց մըն է, այս պատճառաւ ամենակարճ ճամբան կը փնտռուի և կը նախապատուուի։ 1851էն ի վեր խորհրդածութեան առարկայ էր Պաղատէն անցընելով Պասրայի ծոցը վերջացող երկաթուղիի մը շինութիւնը։ Անգամ մը ծրագրուեցաւ Իսկէնտէրունի ծոցին հարաւակողմէն Սիւէյտիէի նաւահանգիստէն սկսելով, Անթաքիայէն, Հալէպէն, Մուսուլէն և Պաղատէն անցնելով մինչեւ Պասրա երկաթուղի մը շինել։ Մրագիր մը շինուած էր նաեւ Պոլսէն սկսեալ, Սվազի և Տիարպէքիրի ճամբով մինչեւ Մուսուլ և անկէց ալ Պաղատ և Պասրա գիծ մը երկարելու համար։ Պահ մըն ալ խնդրոյ առարկայ եղաւ Էնկիւրիէն Կեսարիա գիծ մը շինել և զայն երկարել մինչեւ Պաղատ, բայց յետոյ, նորանոր ուսումնասիրութիւններով յարմարագոյնը նկատուեցաւ Գոնիայի ճամբան։ Պաղատի երկաթուղին ցարդ հասած է մինչեւ Էրէյլի, ուրկէ մինչեւ Ատանա ճամբան շինութեան արհեստի տեսակէտով ամէնէն դժուար և կարեւոր մասն է, քանի որ պէտք է կարել անցնել Տաւրոսի լեռնաշղթան։ Երբ մինչեւ Իսկէնտէրունի մասնագիծ մը շինուի, շինութեան նիւթերուն փոխադրութիւնը պիտի դիւրացնէ։ Մինչեւ Հալէպ մասնաճիւղ մը շինուելով Պաղատի երկաթուղին վրայէն, նոյն գիծը պիտի միացուի Սիւրիական գիծերուն։ Առանձինն մինչեւ Մուսուլ ճամբան դիւրին է և պիտի քերէ Տիգրիսի եղերքը, պիտի հասնի Պասրա։ Այս ճամբուն վրայ ալ հողը կակուղ ըլլալով, զայն ամրացնելու համար կարգ մը արհեստական միջոցներու պէտք կայ։ Թէեւ մասդրութիւն կայ Պաղատի մեծ գիծին վրայ թեւեր չինել, բայց այս մասին վերջնական որոշում արուած չէ։ Կ'ըսուի թէ Պաղատի գիծը պիտի աւարտի 1910ի վերջերը ինչ որ եթէ իրականանայ մեծ յաջողութիւն մըն է, ժամանակին կարճութիւնը նկատի առնելով։ Մինչեւ Էրէյլի մասը բացուած է արդէն վաճառականութեան առջեւ։ Ընդհանուր գիծին ծախքը 600 միլիոն ֆրանքի պիտի հասնի։ Մասնագէտ մը Մ. Ֆավէթ որ Պաղատի գիծին նըկատմամբ ուսումնասիրութիւններ կատարած է, կ'ըսէ թէ լաւագոյն է գիծը անցընել աւելի հիւսիսակողմէն, ուր երկիրը աւելի բարեբեր և արգաւանդ է։ Բայց պէտք է գիտնալ թէ ուրկէ որ երկաթուղին կ'անցնի, հոն անտեսական բարգաւաճումը անմիջական է։ Նպատակը չչահագործուած մասերէն օգուտ քաղելն է։ Ցեռոյ կարելի է նոյն արդաւանդ վայրէն մասնագիծեր ուղղել գլխաւոր գիծին, կամ ճամբաներ չինել։ Երկաթուղիին անցած տեղերը բուսականութիւնը զօրաւոր ըլլալով, այդ տեղերը խիստ չէն հանգամանք մը պիտի տանան։ Անոր չինութեամբ օսմ. երկիրներն ամէնէն աւելի արտածելի նիւթերը պիտի ըլլան բուրդ, բամբակ և քարիւղ։ Եթէ բամբակի մշակութեան ուժ տրուի, մեծ շահեր կարելի է ակնկալել։ Խուզարկութիւնով հաստատուած է որ ճամբուն վրայ քարիւղի հանքեր կան։ Ժողովրդային հարստութեան տեսակէտով կարեւոր ձեռնարկ մըն է Թուրքիայէն քարիւղ արտածումը և անոր ներքին սպառումը։ Պաղատի երկաթուղիին մասին ուսումնասիրութիւն կատարողներէն Մ. Անրէ Պրիս ալ կ'ըսէ թէ այդ գիծը մեծ դիւրութիւն պիտի ընծայէ թղթատարութեան և այդ ճամբով պիտի ղրկուի Եւրոպայէն Ծ. Արեւելք առաքուած թղթատարը։ Այժմ Հնդկաստանի թղթատարը 14 օր և 16 ժամէն կը հասնի, մինչդեռ Պաղատի ուղղութեամբ 3 օրուան և 15 ժամուան ճամբայ պիտի կարճնայ։ Տարին 250,000 ուղեւոր կ'անցնին Ծ. Արեւելք, Հնդկաստան և Հնդկական օվկէանոսի եղերքները երթալու համար։ Երբ չինուի Պաղատի երկաթուղին, այն ատեն ճամբուն կարճութեան համար այս բոլոր ուղեւորները Անատոլուի ճամբան պիտի նախընտրեն, ինչ որ քիչ չահ մը և քաղաքակրթական զարգացման տեսակէտով նուազ կարեւոր բան մը չէ։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ նոր կուսակալ Աթա պէյ, որ Հալէպ կը գտնուի, շաբաթ օրը ճամբայ ելաւ դէպի Տիարպէքիր։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.— Զեռնհաս պաշտօնարանը գրեց Գոնիայի ու Էնկիւրիի կուսակալութեանց, որպէս զի յարմար վայրեր սահմանուին օտար երկիրներէ օսմ. երկիրները ժամանող բազմաթիւ գաղթականներուն համար։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱՐՄՏԻՒՌՆԵՐԸ.— Պոլսոյ Առևտրական Սենեակը խնդրեց Առևտրական և Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութենէն յանձնաժողով մը կազմել, քննելու համար թէ ի՞նչ կերպով կարելի է տեղական արմատներու սպառումը աւելցնել՝ մաքսային գործառնութիւնները դիւրացնելով, ներածման ծախքերը թեթեւցնելով եւ օտար արտիքներէ աւելի ուժգնութիւն ընծայելով անոնց ներածումը։ Խնդրուեցաւ նաև նոյն նախարարութենէն որ օտար երկիրներ արտածելու համար ծովու ճամբով Իզմիր փոխադրուած ապրանքներուն համար մաքսային վարչութեան կողմէ դրամական երաշխաւորութիւն չառնուի, այլ առողջուան պէս շարունակուի սեռեռի դրութիւնը, վաճառականներուն դիւրութեան համար։

ՄԱՀ.— Օսմ. բարձրատիճան պաշտօնատարներէն Ռիզա պէյ որ հիւանդ էր, մեռաւ իր բնակարանին մէջ՝ Սալամաք։ Հանգուցեալը վարած է զանազան կարեւոր պաշտօններ եւ ամէնէն վերջը վիճակագրութեան յանձնաժողովին նախագահ եղած էր։

ՄՆԱՆԿ.— Ծովային առևտրական դատարանը մանկ հրաւիրեց Մահմուտ Փաշա, Բայրքթը Խանը հաստատուած վաճառական Խրիսթո Եորկիատիսը։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՎԱՃՐԱԳ ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Վառնայէն կը գրեն մեզ. — Բնիկ Կիւրինցի Ցարութիւն Ղլաւեան որ քաղաքէս 4 ժամ հեռու Բաղկրաթ քաղաքը մանիֆաթուրայի գործով կը զբաղեր և չուրջ տասը տարիէ ի վեր հոս գտնուելով 1000-1200 ոսկի մը շահած էր, անօրինակ ձիրքի մը զոհ գնաց։ Ասկէց քանի մը օր առաջ քովի Հայ մէկ պաշտօնեան Ղլաւեանին ջերմացը վառելու զրաղած ըլլալէն օգտուելով, կայծնի քանի մը հարուած իջեցուց Ղլաւեանին գլխուն։ Մարդուն մահը վայրկենական եղաւ։ Այնպէս կ'ըսեն թէ այդ քովի տղան, մօտ 100 ոսկի իրենցմէ գողնալով 100 մըն ալ ուրիշէն գողցած ունի եղեր, և Ղլաւեան համոզելով զայն թէ իրեն գործին ընկեր պիտի ընէ, 200 ոսկին ձեռքէն կ'առնէ. այսպէս, ըսելէ թէ իրենցմէ գողցածէն զատ դրսէն գողցածն ալ վայ կուտայ տղան։ Սակայն վերջերը երբ կը տեսնէ թէ Ղլաւեան գործէն ալ պիտի վռնտէ զինքը, կը դիմէ այդ վայրագ ապաներութեան։ Ղլաւեան կը թողու այրի մը և չորս զաւակ։ Տեղւոյն կառավարութիւնը իմանալով բոպանեալին անչափահաս զաւակներ ունենալը, յանուն Արդարութեան կնքած է խանութը։

ՁՈՀ ԲԻՒՐՆԻ ՄԸ.— Պոլիս, Լանկայի կողմը ընակող Տօքթ. Նէհատ պէյ գիտութեան զոհ գնաց։ Իր անձին վրայ ուզեց փորձել բժշկական դեղ մը զոր պատրաստած էր ներշնչելով նոր գտնուած Ռենտլ անուն մասնաւոր դեղէ մը։ Դժբաղդ բժիշկը դեղը խմելէն քանի մը վայրկեան ետքը մեռաւ։

ՈՐԴԵՍՊԱՆ.— Պոլիս, Բարմաքգարու, գրավաճառ Ալի էֆէնտի առջի օր կռիւ բռնուեցաւ իր աղուն Մուսթաֆայի հետ և այնքան բարկացաւ որ դանակով զարկաւ սպաննեց զայն։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ.— Զորեքշաբթի օր Իզմիր-Դասապա երկաթուղւոյ գծին վրայ արկած մը պատահեցաւ։ Իզմիրէ մեկնող կէսօրեան պայմանագրական կառախումբը երբ Մէնէմէնի կայարանէն ներս կը մտնէր, յանկարծ գծէն դուրս ելաւ գծին աջածը միացնող երկաթին խորտակմամբը։ Հակառակ մեքենավարին ջանքերուն, չոգեշարժը և երկու բեռնաբարձ վագոններ, բաւական տեղ քաշեցին գետնին վրայ, ահագին ակօսներ բանալով հողին մէջ։ Ճամբորդներու վագոնները անվնաս մնացին, բայց ուղեւորները խուճապի մատնուեցան։ Մենէմէնէն Իզմիր ղրկուած հեռագրին վրայ մասնաւոր օգնութեան կառախումբ մը հասնելով, մինչեւ ուշ ատեն 5—6 ժամուան գործողութենէ մը ետք հազիւ կարելի եղաւ արկածեալ չոգեկառքը իր գծին վրայ վերահաստատել։ Արկածեալ չոգեկառքը Իզմիր մեկնեցաւ։ Իսկ օգնութեան փութացողը չարունակեց իր ճամբան։ Այս արկածին առթիւ միւս կառախումբերը սովորականէն շատ աւելի ժամանեցին իրենց կայարանները։

ԽՈՐԹ ՄՕՐ ՄԸ ՎԱՃՐԱԳՈՒԹԻՒՆԸ.—Էսքիշէհիրէն Տիար Կարապետ Եաղուպեան կը գրէ մեզ. — Բամնելի ծխիրի մը առթիւ տեսար ապաւորութենէն թելադրուած կը գրենք հետեւեալ տողերը։ Սարդիւղցի մը երկու տարի առաջ գիւղաքաղաք կը գաղթէ և կ'ամուսնանայ Թրքուհի մը հետ, միասին բերելով իր առաջին ամուսնութեան պտուղը՝ 5 տարեկան օրբուկ մը։ Խորթ մայրը առաջին օրէն իսկ կ'սկսի տալ և չարաչար լլկել խեղճ օրբը, զոր պարզապէս նախանձ մը կը տեղի իր ամուսնութեան, այս պատճառ անընդհատ կը գանգատի իր ամուսնոյն և զայն հեռացնելու միջոց մը կը պահանջէ անկէ։ Սակայն ամուսինը՝ արժանաւոր հայր իր զաւկին, միշտ կը յորդորէ ընդունիլ զայն իբրեւ իր զաւակը և սիրով վերաբերուիլ անոր։ Այս խօսքերը աւելէ եւս կը բորբքեն նախանձը և տանջութիւնը անզգամ կնոջ որ այլ եւս կը մտադրէ բառնալ անոր գոյութիւնը։ Թունաւորման փորձերուն անյաջող ելքէն դժգոհ, որ աւելի աւելի կը փրփրի անագորոյն գաղանի նման և կը փրթէ նոյն իսկ սպանանել իր ամուսինը՝ միակ պաշտպանը այդ օրբուկին։ Վերջապէս սատկան այս ճիւաղը, իր ծայրայեղ ատելութեան յաղուրդ տալու համար տնօրինակ ոճրի մը կը դիմէ։ Էրկանը բացակայութեան՝ քարիւղ կը թափէ որբին հանդերձներուն վրայ և լուցկիով մը բռնկցնելէ վերջ, տխուր իրողութեան հետեւանքը չտեսնելու համար դուռը կը գոցէ և կը մեկնի։ Նոյն պահուն ճամբան կը հանդիպի իր էրկան որ ճաշի կը փութար տուն. կինը կը պատուիրէ անոր որ իր ճաշը ընէ։ Մարդը դուռը կը բանայ և ինչ տեսնէ խանձի հոտ մը և ծուխը պարուրած էին բոլոր տունը և յանկարծ բոցերուն մէջ կը նշմարէ իր սիրասուն զաւակը, թէպէտ առջի բերան կ'արձանայ կը մնայ, բայց անմիջապէս քաջութիւնը առնց կորսնցնելու հրկիզեալը մարելու կը փութայ։ Բայց ի զուր, արդէն հրոյ ճարակ եղած էր խեղճը որ հազիւ կարողացաւ երեք ժամու չափ ապրիլ։ Ոսոխականութիւնը ձերբակալեց այս անխիղճ ոճրագործը որ օրինաց խրատութեան ենթարկուեցաւ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ

BOURSE DE PARIS

15 Ցունվար 1906

Ֆրանս.	3%	(3% Français)	98 82
Օսմ. Միացեալ		(O. Nv. Unif.)	91 67
Երկաթուղի		(Lots Turcs)	140 50
Պանք Օթթ.		(Banque Ott.)	603 —
Բեժի		(Tab. Turcs)	380 —
Թրանվայաս		(Tramways)	63 —
Սպանիական			91 25
Դուսական	3%		70 75

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, Ցունվ. 14.—Մինչեւ այսօր քաղաքական ընտրութիւնները սա արդիւնքը տուին։ Ընտրուեցան, 45 ազատական, 8ը գործատերական, 12 միութենական և 1 ազատ փոխանակութեան կուսակից։ Ցարդ Ազատականները շահեցան 18 աթոռ և գործատերականները 4 աթոռ։ Նշանակելի է Մանչէսդրի չրջանակին ընտրութիւնը։ Մանչէսդրը Մր. Պալֆուրի չրջանակն էր, բայց այս անգամ ընտրուեցաւ ազատական Մր. Հոբրիճ՝ որ ստացաւ 6,403 քուէ, ընդդէմ Մր. Պալֆուրի որ 4,423 քուէ միայն շահեցաւ։

—Թօքիոյէ կը հեռագրուի թէ չինական կառավարութիւնը Ճարոնցի 127 ապայի և 500 ենթապայի պաշտօն յանձնեց, չինական բանակը մարզելու համար։

ՊԵՐԼԻՆ.—Վարչապետ իշխան Պիւլով տեսակցութիւն մը ունեցաւ կայսեր հետ։ Իշխանը ընդունեց պատուիրակութիւն մը՝ յանուն այն դաշնակցութեան որ կազմուած է անգլիագերման յարաբերութեանց բարւոքման համար։ Վաճառական Մ. Ֆոմերքայդ պարզեց Մարոքի խնդրոյն նկատմամբ գերման վաճառականներուն հայեցքը։ Վարչապետը յայտարարեց պատուիրակութեան թէ համոզուած է որ վէճ չպիտի ծագի Ալժեզիրասի դեսպանախորհուրդին պատճառաւ։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԿ.— Հաւատի ազբիւրէ լուր կը տրուի թէ ներքին փոխառութիւն մը հրապարակ պիտի հանուի մօտերս։ Այս լուրը դեռ հաստատութիւն չէ գտած տակաւին։

—Ներքին գործոց փոխ-նախարար և կայսեր խորհրդական Մ. Տուրնօվօ ներքին գործոց նախարար կարգուեցաւ։ Զարը զինք անուանեց նաև մասնաւոր խորհրդական, ի վարձ իր բարւոք ծառայութեանց։ Դատական նախարար Մ. Աքիմով Ս. Վլատիմիրի պատուանշան ստացաւ։

ԱՊԱՌԻԿ.— Կարմիր Աիլոր, ապառիկի վաճառական ազգէ կարդալ օրրորդ երեսը։

ԲՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Հաճի Շահին յանձնարարուած հանդերձեղինաց հայ վաճառական բուն տէրն Արտակ Մօսիկեան որ իւր գործատեղին փոխադրած է Մահմուտ Բաշայի փուռին դէմ, Եըլդըզ խան, վերի յարկ թիւ 16, իւր չնորհակալութիւնն յայտնելով՝ իրեն համակրող և զինք մեծապէս քաջալերող ազնիւ բարեկամաց, կը ծանուցանէ թէ ընտիր կերպասներէ յանձնարարուած չէք հագուստ կը շինէ 30% կանխիկ և մնացորդն ամսական և կամ չորքամսեայ վճարումով։ Կը խնդրէ ազն

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ՈՒՂԵՒՈՐԱԿԱՆ ԹՈՒՐԹՕՆԸ — 57 —
ԳՐԵՑ ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
ՕԹԹՕԼԷՆԳՈՒԻ ՍԻՄՕՆ ՋԷՕՄԼԷԳՃԵԱՆ

ՉՆԱՑԽԱՐՀԻԿ ԱԴԱՄԱՆԴՆԵՐՈՒ ԹՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԳՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԺԷ.

ՆՈՐ ՏԱՐԻՈՅ ՁԱՇ.

Այս տեսարանը վայրկեան մը միայն տեւեց։ Իսկոյն երկու մարդիկը հանդարտ ու պաղ երեւոյթ մը առին և Մր. Միչլին պատմութիւնը մտիկ ընելու զրաղեցան։

—Երբ ըսի որ, շարունակեց Մր. Միչլ, ոճրագործը ճանչնալ կը կարծէի, պարտաւոր եմ այս կէտը բացատրել որ չատ պիտի հեռաքրքրէ ձեզ։ Նախ՝ ադամանդներուն պարկը Նիւ Հավրնի կայարանին մէջ պահող մարդը տեսայ։ Սակայն անոր դէմքը չատ աղօտ կերպով տեսնելուս, վստահ չէի թէ ճանչցած եմ։ Հիմա ձեր ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմ սա իրողութեան վրայ թէ պզտիկ միջադէպեր երբեմն մարդս կ'առաջնորդեն այնպիսի կասկածներու, որոնք գողութեան կամ ոճրագործութեան գաղտնիք մը կրնան լուսաբանել։ Կառախումբին գողութենէն առաջ, իրիկուն մը, ակումբին մէջ հանդիպած էի մարդու մը, կամ մանաւանդ անոր թղթախաղի պարապիլը տեսած և համոզում գոյացուցած էի որ այդ մարդը խաղի մէջ խարդախութիւն կ'ընէր։ Գողութենէն քանի մը օր առաջ, նորէն հանդիպեցայ այն մարդուն։ Մր Պէրնս ներկայ էր և շահեկան խօսակցութիւն մը տեղի ունեցաւ։ Ես մէկուսի կեցած էի, իբր թէ միաքս ուրիշ բանով զբաղած էր. բայց ատուքիւ չատ կը հեռաքրքրուէի այդ մարդուն դէմքէն, որ տարօրինակ կերպով ընտանի կ'երեւար ինծի։ Բնականաբար ակումբին մէջ տեսած էի զայն, բայց ակամայ, բնազդական զգացում մը ունեցած էի որ կ'ըսէր ինծի թէ ուրիշ տեղ մը տեսած եմ այս մարդը։ Վայրկեան մը եաքը լսեցի որ կ'ըսէր թէ չնչաչարհիկ ադամանդներու գողութեան իրիկունը կառախումբին մէջ կը գտնուէր և առաջին անգամ ինք խուզարկուած էր։ Մտանակ մը եաքը, դրաւ բռնեց Մր. Պէրնսին հետ որ ադամանդները պահելու համար գողին ի գործ դրած եղանակներուն վրայ զանազան տեսութիւնները սկսաւ էին բերել։ Այս դիտողութիւնը հաստատեց զիս իմ կարծիքիս մէջ թէ գողը աչքիս առջեւ կը գտնուէր։ Այն ատեն տակաւին սպանութեան խօսքը չէի լսած։ Կը յիշէք անուշադ որ կարգ մը պարագաներ տարօրինակ կերպով կը վատնէին զիս, այնպէս որ ինծի համար խիստ կարեւոր էր այն մարդուն յանցապարտութիւնը հաստատելու աշխատիլ։ Ասոր վրայ քիչ մը յանդուգն ծրագիր մը չինեցի։ Այդ մարդուն բարեկամը եղայ և իրիկուն մը հրաւիրեցի զայն գալ զիս տեսնելու։ Ցետոյ ամբաստանեցի զինքը թէ խաղի մէջ խարդախութիւն կ'ընէ։ Նախ սպառնալից դիրք մը բռնեց, բայց ես հանդարտութիւնս չկորսնցուցի և թերեւս զրամանք պատճառեցի իրեն երբ առաջարկեցի իրեն որ ընկերակցութիւն մը կազմենք, որով պիտի կրնայինք ակումբ յաճախող հարուստ մարդիկը կողոպտել։ Հակառակ իրեն որ կարծուածին չափ դրամ չունէի եւ թէ ունեցածս խաղի սեղաններէն շահած էի։ Այն ատեն խոստովանեցաւ որ ինք խաղի մէջ խարդախելու մասնաւոր դրութիւն մը ունի և այդ վայրկեանէն սկսեալ, մտերիմ բարեկամ եղանք իրարու, թէեւ չեմ կարծեր որ կատարեալ վստահութիւն ունեցած ըլլար իմ վրս։ Իրմէ իմացայ որ իր խաղընկերը կատարելապէս անմեղ էր և խորհուրդ տուի որ այլեւս երբեք չխաղայ անոր հետ, վասնզի երեւան հանած էի որ այս մասին խօսք բացուած է գործակալներուն և գիտէի որ անոնք հսկողութիւն կը կատարէին երկու մարդոց վրայ երբ խաղալու սկսէին։ Նախապատիւ կը սեպէի որ այս պարագաներուն մէջ ես ըլլայի իր խաղընկերը։ Այսպէս մարդուն վստահութիւնը քիչ մը շահած ըլլալով, ամէն բան պատրաստ եղաւ գործակալներուն հսկողութիւնը ջուրը ձգելու և գրաւս չտեսնելու համար, թակարդի մէջ ձգելով նաև այն մարդը որմէ կը կասկածէի։ Ցետոյ Մր. Վան Ռօսլդընի տան մէջ պարահանդէսը կազմակերպեցի և օր մը Մր. Պէրնսին ցոյց տուի այն սուտակը զոր մատդիր էի նուիրել կնոջս։ Միեւնոյն ատեն ըսի իրեն որ եթէ սա եզրակացութեան յանգէր որ ես կառախումբին մէջ եղած գողութենէն անմեղ եմ, պէտք էր յիշել որ ուրիշ գողութիւն մը պիտի գործէի։ Ցետոյ կարգադրեցի որ տարեգլխին իրիկունը խնջոյք մը տարքուի, երբ արդէն իմ պայմանագիրս ալ կ'ուարտի։ Գիտէի որ այս ամէնը պիտի առաջնորդէր գործակալը հաւատալու որ ես մատդրութիւն ունէի նշանածիս սուտակը գողնալու, —ոճիր մը որուն համար պիտի կրնայի դատապարտութենէ խուսափիլ անոր օգնութեամբ։ Հոս սխալեցաւ Մր. Պէրնս։ Ես պիտի չուզէի որ նոյն իսկ եռապատիկ գումարի մը համար նշանածիս անունը խառնուէր այս գործին մէջ։ Անիկա բնաւ չէր գիտեր իմ դիտաւորութիւններս ու նաև այս մտքոցին ալ կ'անգիտանայ կառախումբի գողութեան մանրամասնութիւնները։ Պատրաստուած չէր ամենափոքր ընդդիմութիւն մը ընելու գողին, զոր պիտի կրնար զիս ենթադրել։ Ցետոյ, ամէն կարգադրութիւն ընելէ եաքը, վերջին պահուն նշանածէս խնդրեցի սուտակէ գնդասեղը դնել մատերուս մէջ։ Ֆիլատելֆիա գացի և ինքզինքս հիւանդ ձեւացուցի, բայց զիս հեռապնդող պաշտօնէին հսկողութենէն ազատելով ես ալ Նիւ Յորք եկայ։ Կ'կնթադրեի որ Մր. Պէրնս ներկայ պիտի ըլլար եւ կարգադրած էի որ քառասուն գողերէն մէկուն զգեստը հագած ըլլար։ Այն մարդը, որմէ կը կասկածէի, հրաւիրեցի վէպին հերոսին դերը կատարել, բայց անիկա ճարտարօրէն համոզեր է ուրիշ մէկը որ այդ զգեստը հագնի, իսկ ինքը քառասուն գողերէն մէկուն զգեստը հագած էր։ Ասոր համար պարտաւորեցայ պարել և իւրաքանչիւրին հետ խօսիլ։ Այս կերպով յաջողեցայ անոնց ձայներուն չեշտէն գտնել թէ այն մարդը, որմէ կը կասկածէի, եւ թէ Մր. Պէրնսը։

(Շարունակելի)

ԾԽԱՍԵՐՆԵՐՈՒՆ

Կամուրջին Էյֆէլ Էօսրիւն կողմը դրամահաւաքի տաղաւարի կից ծխաւաճառի խանութ մը բացած է Մէհէյա Պէհեսարին էֆ.։ Նոյն խանութէն գնուած իւրաքանչիւր ծխախոտի համար մէկ առուփ Լինչէր գործարանին ապրանքէն լուցկի պիտի նուիրուի յաճախորդներուն։ 1—10

ՍԹԱՄՊՕԼ 33, 35, 37 ՖԻՆՃԱՆՃԼԱՐ ՓՈՂՈՑ ԳՈՐԳԵՐ

ԿԱՀԱՒՈՐՄԱՆ ԿԵՐՊԱՄՆԵՐ

ՄՈՒՇԱՄՊԱ.—ԼԻՆՕԼԷՕՄ, ՎԵՐՄԱԿ ԿԱՐԱՍԵԱՑ ՀԱՄԱՐ ԾՈՊԵՐ (ՍԱՁԱՔ) ՊԱՏԻ ՆԿԱՐԷՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԼԱՁԱՌՕ ՖՐԱՆՔՕ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ԲԵՐԱ ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԱՆԱՏՕԼՈՒ ԲԱՍԱԺ ԹԻՒԼԵՐ ԵՒ ՍԹՕՐՆԵՐ

ԾԱՆՕԹ.— Մեր Բերայի հաստատութեան մէջ Ը. Ե. Նոյեմբեր 1էն մինչեւ 15 Դեկտեմբեր ամէն կիրակի, կաղ մնացած ապրանքներ պիտի ծախուին որոնց վրայ նշանակուած են վերջին գինը մեզ ապրանք եղած գինէն աւելի ածան։

36—35

ՀԱԳՈՒՍՏԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՍՏՈՒՆ ՀԱՃԻ ՇԱՀԻՆ

Կ. Պոլիս Սուլթան Համամ, Հավուզլը խանի կից, թիւ 25

Նախորդ տարի պատուոյ-ծան յաճախորդք փոքրաձայ ապացուցինի բենց այցելութեամբ հաճելով պատուել զմեզ և իրենց հաճոյքի պէտքերը հոգալ։ Վաճառատան պետերը

ՏԵՍՐՔ Տ. ՏԱՄԱՄԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

իրենց սկզբունքը դրած են որ և է յաճախորդի չարը նախ նկատի առնել, հայթայթելով զուտ բուրդ կերպասէ չինուած զանազան զգեստեղէններ, բալթօ, քօթիւմ, պալտուռ, ըրճնկոթ, բարաբիւ, ատէնքն ալ իրենց ձեւաւորութեամբը և տոկունութեամբը անմրցելի։ Ներքայէն նոր բերուած են եղանակին յատուկ և յատակիպայ գարնան համար նոր տոյժ կերպասներու նոր մոդերք մը, իսկայն նաև վաճառատունս ապահոված է «Ծէլլուսէա» հմտաւոր դերձակատան ալիտատակիցը՝ որուն մկրատին գեղեցկութիւնը և ձեւաւորութիւնը ամէնէն դժուարահաճ յաճախորդներն իսկ գոհ կը թէ։ Զատիս վրայ այլեալ զգեստներ ունենալ փափաքողներ հաճին թող փութով վաճառատունս և առիթէն օգտուիլ, որն իսկ շաբաթական և ամսեայ վճարումներով, հագնելու համար զգեստներ՝

ՃԱՇԱԳԱՒՈՐ
ԳԵՂԵՑԻԿ
ԴՐՄԱՑԿՈՒՆ
10—6 ԵՒ ԳԻՆԵՐՈՎ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐՄՆ ԱՂՋԿԱՆՑ ԵՒ ԵՐԿՍԵՌ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ԴԻՏԵՍԻՈՓԻԿ ՕՒ ՑԵՐԿՏԱՑ

Դատքգիւղ, Մեհմիւրսար Ճասսկսի

Մենգեան տիկնուղը կը լրանայ Բ. 9 Ցունուար։ Աշակերտաց վերամուտը տեղի կ'ունենայ Դ. 10 Ցունուար, և նոյն օր դասախօսութիւնք կը վերսկսին։ Նոր աշակերտաց արձանագրութեան համար դիմել ի վարժարան ամէն օր առ Տեսուչն կամ առ Տեսչուհին։

Հիմնադիր-Տեսուչ
Ց. Դ. ՓԱԼԱԳԱՇԵԱՆ
1—8

ԿԱՐԵՒՈՐ

Ներքայս կուգանք ծանուցանել թէ գնահատելով Ձեր Տօքթոր Դ. Խոսխոսունցի բրական արդիւնքը, զոր կրցու յատաք բերել Գօմ ալ Ֆրկի (Beaume de figues) գործածութեամբ քնանեկան հիւանդութեամբ տառապողները դարմանելով՝ գործակից բարձրկ կարգած ենք զրնքոր պատրաստ է դարմանել իրեն դիմողները ամէն օր մինչեւ կէս օր իր բնակարանը Իւսկիւտար Սելամսըզ և Զորեքշաբթի ու շաբաթ օրերը ժամը 7—8 կէս օրէ վերջ Պերպերեան դեղարանը ի Կէսկիլ Բազար։ Անձնական կացութեան մէջ գանուողները ձրի։

Societé de Bienfaisance mutuelle des femmes Jolliet. Ill. U. S. A.

Կանանց հիւանդութեանց Ամերիկեան Բարեգործական ընկերութիւն

Ներկայացուցիչ Ռ. Սալամանց
Կ. Պոլիս Շերիֆ խան 50—7

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՁՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՄԷՐԵԱՆ

ՄԱՍՆԱՒՈՐ ԱՐՏՕՆԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՍԷ

ՎԱՒԵՐԱՑԱԾ ՎԱՃԱՌՈՒՆՔ — ԹԷԹ — ՀԱՐԴԱՒՈՐՈՒՆ

Marque déposée

Բ. Ք. Բակորուլոյի Թէյի վաճառատունը՝ որ մեր հրապարակին վրայ տարիներէ ի վեր ծանօթ համբաւ մը կը վայելէ, այս անգամ իր առջի տեղէն (Դալաթիա, Քարաքէոյի պողոտան՝ Անգլիական նամակատան քովէն) փոխադրուած է դարձեալ Դալաթիա, Վոյվոտա փողոց, Մաքրի խանին տակ եւ Հաբաճճի փողոցին դիմացը, Թիւ 2։ Թէյի այս վաճառատան տէրը իր յարգոյ յաճախորդները գոհ թողու նպատակաւ ուղղակի հնդկաստանէ, Զինատանէ և Ճապոնէ ամէնէն գեղեցիկ թէյերը բերել տուած է, եւ հայթայթած է պիսքիւի, շոքոլատի և ուրիշ շաքարեղէններու շատ մը տեսակները։ Ասոնց ամէնքն ալ իրենց տեսակին ամէնէն ընտիրներն են, և գիներն ալ անմրցելի կերպով ժան։ Առնցէք զատ՝ յաճախորդներու դիւրութիւն որ ընծայած ըլլալու համար, չիտկէ չիտակ Իւսքիոյ համբաւաւոր Սալիթէէֆ եղբարց սամավարի գործարանէն այլեալ տեսակէ սամավարներ բերել տուած ըլլալով, շատ ժան գնով կը ծախէ։

Բակորուլո վաճառատան թէյերը Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մէջ ծանօթ անուշեղինց և մեծ նպաստեղինց վաճառառունները եւս կը ծախուին, եւ այն յարգոյ անձերը, որոնք թէյ գնել կ'ուզեն, պէտք է ուշադրութիւն ընեն որ թէյի կապոցներուն վրայ վերոյիշեալ վաճառատունը գանուի, եւ զգաստանան կեղծերէն։ 6

OUATE THERMOGENE

ԹԵՐՄՕԺԷՆ ՎԱՖԿԱՆԵՐ

VANDENBROECK, Cie. Bruxelles.

Պաղէն ծագում առնող բոլոր խիթերու, յօդացաւերու, ցաւերու միապզդու դարման է։ Մկանանց և ջիղերու բնական ոյժը, կորովը ու գործունէութիւնը կը վերահաստատէ, արեան շրջանը կը դիւրացնէ և միզաթը (urates), որ յօդացաւի միակ պատճառն է կ'անուտի։ Թերմօժէն Եւրոպայի կարեւորագոյն հիւանդանոցներուն մէջ փորձուած և յոյժ օգտակար ճանչցուած է։ Դարմանութիւն, բուսականաչափ կաթ մը վաթկայ կարելու և վրան քացախ, աղի լուր կամ գէշտեր սրբսկելով թեթեւ թրջելէ յետոյ ցաւոտ կողմը փակցնելու է։ Ոչ բիծ և ոչ վէրք կը թողու ուրիշ դեղերու պէս։ Բոլոր դեղարաններու, դեղավաճառներու և Դօ Օբէրթիվի մօտ կը ծախուին։ Մեծաքանակ, Պոլիս Ալեքսիսի խան Թիւ 26, Մ. Է. Տէրտէրեան։

Կեղծերէն զգուշանալու համար վերի մարքային ուշադրութիւն դնել։ 4

8 ԱՄԻՍ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ 8

ԱՊՊԱՌԿ

ԱԳԱՆՑ Ո ԵՒ Է ԿԱՆԻԱՎՃԱՐԻ

ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ԶԱԳՈՒ ՎՐԱՑ ՀԱՆԴԵՐՁԵՂԷՆՔ

ԱՐԱՆՑ ԵՒՏՂԱՑՈՅ ՀԱՄԱՐ

ՑՈՒՌԻՆ ՆՈՐԱՁԵՒ ՍԻՐ ԱՃԱՆ

ԿԱՐՄԻՐ ԱՔԼՈՐ

299, Մահմուտ Փաշայ, 299
71, Թարագճըլար. 71

13—35 ՍԹԱՄՊՕԼ

Ս ԼՈՒՎՐԸ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆԻՒԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

Ա.Թ. ԵՕՍԷՖԱՖԵՍ

194, Բերա Մեծ Փողոց 194

ԱՄԷՆ ՕՐ վերջին նորաձեւութենէ վաճառքներ կ'ստանանք ֆրանսական ու անգլիական առաջնակարգ գործարաններէ։

ՄԵՏԱՔՍԷ՝ պլուզի ու հագուստի համար կրընտիներ, ֆանթէզի թիւլէր ու տեսակ տեսակ ֆանթէզի թաւիշներ։

ԱՄԵՆԱՃՈՅ հաւաքածոյ մը քօսթիւմ ու շրջազգեստի համար բուրդեղէն կերպասներու։ Վրանոցի համար քաստիոներ ու ֆանթէզի քառաքիւլ։

ԺԱՆԵԱԿ բուրդեղէն բամբակեղէն, ամէն տեսակ ձեռնոց, թաշկինակ, քաշքօռակ, բոլշաս, կնոջ ու աղջոյց գուլպայ. մտաքսէ ու բուրդէ միսոներ, օժիտի համար ճերմակեղէն ու ասեղնագործներ։

ԿԸ ՑԱՆԵՑՆԱՐԱՐՆԵՌ մեր վաճառատունը՝ Բերայի ինչպէս նաև շրջակայ վայրերու մեծայարգ տիկիններուն, մասնաւորաբար դիներու ժամանութեանը ու ծախուած վաճառքներուն տոկունութեան ու վայելչաձեւութեանը համար։

Զրի օրինակ և նմոյշ կը ղրկուի հեռաւոր տեղերու յաճախորդաց 32

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ !!!

ՅԱՆԳԱՐԱՆ

ՆՈՅՆԱՁԱՅՆ ԵՒ ՆՈՅՆԱՑԱՆԳ ԲԱՌԵՐՈՒ

յօրինեց՝ Պ. Խ. ԹԷՐԶԱՆ

Ձոր հաւաքածոյ մը տալի քան 4000 յանգաւոր բառերու։

Մեծ դիւրութիւն ոտանաւոր չինել փափաքողներու։

Ցանգարանը օգտակար և պիտանի է ոչ միայն ամէն տեսնոց՝ որ գիտեն ոտանաւոր չինել, այլ նաև անոնց՝ որ մինչեւ ցարդ ալեա չեն զբաղած. որոնք, անգամ մը յանգարանը աչքէ անցնելով պիտի կրնան նոր և վայելուչ ոտանաւոր մը չինել ամենամեծ դիւրութեամբ։

Շնորհաւորական ուղերձներ ոտանաւորի ձեւով գրել փափաքողներու միակ առաջնորդը։

Անհրաժեշտ ամէն դպրոցական։

Լաւագոյն ժամանցը ձմրան երեկոյներուն համար։ Լաւագոյն գիրքը Կաղանդի նուէրի համար։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառաց քով

ԳԻՆ 4 ԳԱՀԵԿԱՆ

12—25

ՎՐԱՄՇԱՊՈՒՀ ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ

Վկայեալ Կայս. Բժշկ. վարժարանէն եւ պատուական ատամնաբոյժ Ազգ. Հիւանդանոցի

Այս անգամ իր բնակարանը Լանկայ Թուլումպայ Մէյտանը Թիւ 64 իր նոր անունը փոխադրած ըլլալով, կը խնդրէ ազնիւ յաճախորդներէն որ հաճին պէտք եղած ժամանակ դիմել վերոգրեալ հասցէին։

Մեծ խնամքով կը դարմանէ փտած ամէն տեսակ ակռաներ և լինսի տեսակ տեսակ հիւանդութիւններ, նոյնպէս վերջերս Եւրոպայէ բերել տուած գործիքներու միջոցաւ խիստ ճարտարօրէն կը պատրաստէ և կը դեռեղէ բնականին յար և նման արհեստական ակռաներ։

Ինչպէս մինչեւ ցարդ, այժմ ալ կը շարունակէ իր այցելութիւնները շաբաթը երկու օր կէս օրէ վերջ Մաքրիգիւղ Սթամպոլ Ճատտէսի, Սաեփան էֆ. Թէրզեանի դեղարանը և Սամաթիայ Պողոս էֆէնտի Անուշեանի դեղարանը։

ԶՐԻ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄ

ալքառներուն նշ.օրեր կէս օրէ վերջ. իր բնակարանին մէջ։ 50—27

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌ ՀԻԼՄԻ

ՊԱՊԸ ԱԼԻ ՃԱՏՏԷՍԻ ԹԻՒ 42

ԿԱՂԱՆԴԻ ՀԱՄԱՐ ՕՐԱՑՈՅՑՆԵՐ ԵՒ ՑՈՒՇԱՏԵՏՐՆԵՐ

Կաղանդի առթիւ այս ծանօթ թղթավաճառանոցը Եւրոպայէն բերել տուած է խիստ գեղարուեստական գրպանի և պատի ֆրանսերէն օրացոյցներ, և անոնց վրայ երեւելի պատկերազարդ, քաղաքական եւ տեսարաններով զանազան խաւաքարտեր, նաեւ խիստ սիրուն ֆրանսերէն, թուրքերէն, հայերէն և յունարէն պատի օրացոյցներ։ Կաղանդի իբր նուէրներու, ունի 5էն մինչեւ 40 դրչ.նոց պատի չքեղ օրացոյցներ, զորս կարելի չէ գտնել նոյն իսկ Բերայի մէջ։ Ամէն տեսակ գրպանի ծուշատետրներ ալ կան, ինչպէս նաեւ բազմա գրպանի տետրակներ։ Ասոնք որ կ'ուզեն օրացոյց, յուշատետր և կամ տետրակ գնել, պէտք է դիմեն Պապը Ալի Ճատտէսի, թիւ 42 Հիլմի Թղթավաճառանոցը։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻ ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐ ալ կան նոյն խանութը, հաստ 5էն մինչեւ 20 դրչ.։ Խիստ արուեստագիտական և ճաշակաւոր։

ՔԱՐԹ-ՔՕՍԹԱԼԻ ԱԼՊՈՄՆԵՐ։ Ասոնք որ կ'ուզեն քարթ-քօսթալները պահել գեղեցիկ և մրեւնոյն ժամանակ ժան ալպոմի մը մէջ պահել, պէտք է դիմեն Հիլմի Թղթավաճառատունը։

ԿԱՂԱՆԴԻ ՇՆՈՐՀԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՅՏՈՒՆ ՔԱՐԹ-ՔՕՍԹԱԼՆԵՐՈՒ ամէն տեսակներ և ամէնէն նրբարուեստները կը գտնուին առատութեամբ։

ԱՅՑԱՔԱՐՏ, ամէնէն նուրբ, սիրուն և զարդարուն, տալազան այցաքարտներ կը տպուին Հիլմի Թղթավաճառանոցին կողմէ, որուն չափ ալ մէկ վաճառատուն ցարդ այցաքարտ տպած է։

ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Ս. ՇԹԱՅՆ

ԷԱՏԵՔԱՅԵՔՔԷ ԲԱՐՁՐ. ԽՏԵՎԵՔՆ

ՂԱԼԱԹԻԱ
Գօմիսիօն խան, Քարաքէոյի հրապարակ, թիւ 20

ՊՈՂԼԻՍ
Կամուրջին մօտ
Պաղչէ գաբուի պողոտան, թիւ 61

ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ ՄԻԱԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆՆ Է ՈՐ ԱՄԷՆ ԲԱՆ ԿԱՑ

ՈՏՔԷՆ ՄԻՆՉԵՒ ԳԼՈՒԽՔ ՀԱԳՈՒԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Ինչպէս. Պատրաստ զգեստներ տղոց, կանանց և աղջոյց համար. — Ամէն տեսակ գլխարկներու մեծերք մը.— Ամերիկեան «VALK OVER» կօշիկներ.— Անգլիական անջրանցիկ վերարանուներ (imperméable). — Ծրանական գուլպաներ. — Նոյոյթի և ճամբորդութեան նիւթեր. — Շապիկներ, ճերմակեղէններ, maroquinerie եւայլն։

Ց. Գ.— Ապրանքները օ՛ւրկէ ալ գան, մաքրասիրքը միեւնոյն է. հետեւաբար սոյն մեծ գործարանը ամէն երկրի լաւագոյն ապրանքները հայթայթած է, իր բազմաթիւ և պատուարժան յաճախորդներուն գոհացում տալու համար։ 50—18

«ԼԱ ԲՕԼԱՐ»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԻԼՊԱՈՅԻ ՊԱՆԳԱՅԻՆ ԶԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԷՆ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 100 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

1903 Դեկտեմբեր 31էն ընկերութեան ունեցած երաշխաւորութեան գումարները

	Ֆրանք
Պիլպոյի Պանքան ի պահ դրուած զանազան արժէքներով	50,000,000
Վերոյիշեալ արժէքներուն յաւելեալ արժէքը	21,298,712
Զանազան պանքաներու քով պահեստ	4,661,118
104,380 անգլ. ոսկի արժէքով անգլիական և հնդկական արժէքներ Անգլիոյ Պանքան ի պահ դրուած	3,563,165
Գումար	79,522,995

ԼԱ ԲՕԼԱՐԻ Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղը արտօնեալ է հրդեհի դէմ ամէն տեսակ ապահովագրութիւններ ընդունիլ յանուն ընկերութեան, և պատահած վնասները ցոյց տուած փութկոտութեամբ և առատաձեռնութեամբը իրաւամբ առաջնակարգ դիրք մը բռնած է ապահովագրական աշխարհին մէջ։

Գործակալութիւններ ունի Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքներուն մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ դրամատուն է ԲՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷԷ։

Տեղեկութեանց համար դիմել Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին գլխաւոր գրասենեակները, Պոլիս Մաքրի Համամ, Բիւրօ խան։ 49—50